

ΕΝΤΡΟΠΙΑ

Οικολογία &
Πόλη

Απόψεις

Αφιέρωμα στον Ζακ
Κωστόπουλο / Zackie Oh!

Δράσεις/
Παρεμβάσεις

Τέχνες και Λόγος

ZACKIE OH!

Δύσκολο πράγμα να μην χωράς πουθενά. Μα δεν αξίζει να παλεύεις να "προσαρμοστείς" για να χωρέσεις εκεί που νιώθεις στρίμωγμα. Κοίτα να χωράς πρώτα στο δέρμα σου . Να μην προδώσεις εσένα. Και όταν κάποτε βρεθεί ο τόπος ο δικός σου, σαν δεύτερο δέρμα θα είναι κι αυτός.

Ζακ Κωστόπουλος, 12 Δεκεμβρίου 2014.

Για τις εμπειρίες που μας έχουνε στερήσει. Για τις ζωές που μας έχουν κλέψει. Για το δικαίωμα στη ζωή. Για το δικαίωμα στην πόλη.

Καμιά Άλλη Μόνη. Διεκδικούμε τις Πόλεις μας. Διεκδικούμε τις Ζωές μας!

~ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΗ

02 Απο την συντακτική ομάδα

08 Οικολογία και η Φαινομενικότητα μιας Ψευδαίσθησης

18 Οι Πλατείες της Λευκωσίας

~ ΑΠΟΨΕΙΣ

21 ΦΑΣΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΣΤΟΥ ΠΗΓΑΔΙΟΥ ΤΟΝ ΠΑΤΟ,ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΡΟΣΝΤΡΕΣΑΡΙΑΤΟ

26 Gig economy: Η hip όψη της ιδιωτικοποίησης των Κοινών τζαι της εξατομίκευσης της Εργασίας

~Για τον Ζακ / Zackie OH!

29 oh! Zackie #κουιαρτσιφτετελού, Zackie Oh!

33 Ποιός Είναι ο Νεκρός Τελικά;

~ΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

34 Για τα Ψηλά Κτίρια και το Δικαίωμα στον Ουρανό

39 Αυτόνομα Σχολεία

04 Αναλύοντας τον Αστικό και τον Δημόσιο Χώρο: Διαλεκτικές και Μεταμοντέρνες Προσεγγίσεις

12 Αγώνες για την πόλη στην Κύπρο: Που την Κερύνεια ως την Λεμεσό

23 Πως ταξιδεύουν οι ιδέες: Από-αποικιακός φεμινισμός σε θεωρίες και πρακτικές από την Λατινική Αμερική στη Λευκωσία

32 Oh Zackie, Zackie Oh / Ξυπνησα

36 Ούτε κρατική, ούτε ιδιωτική — Δημόσια παιδεία, ελευθεριακή

40 Πορεία Μνήμης Ζακ Κωστόπουλου / Zackie Oh!

~ΤΕΧΝΕΣ & ΛΟΓΟΣ

41 Ας Μιλήσουμε για το Σώμα

43 Από Βάλια Τσιριγώτη

Η Εντροπία αποτελεί συλλογικό εγχείρημα, ενώ επιχειρεί να εντείνει τον διάλογο στο εσωτερικό του ριζοσπαστικού κινήματος (χωρίς απαραίτητα οι απόψεις που εκφράζονται να συνιστούν θέσεις της συλλογικότητας) και κάνει γνωστούς τους τοπικούς αγώνες σε ένα ευρύτερο κοινό. Είναι κομμάτι των δράσεων που αναπτύσσουμε στην κατεύθυνση της ανατροπής του υπάρχοντος καπιταλιστικού και αστικού συστήματος και της οικοδόμησης μιας κοινωνίας αλληλεγγύης-αυτοοργάνωσης-ελευθερίας.

Η χρήση του @ στη θέση των έμφυλων καταλήξεων, όταν το υποκείμενο είναι γενικό, γίνεται προκειμένου να μην αναπαράγουμε πατριαρχικές δομές στη γλώσσα, οι οποίες θέτουν ένα φύλο (ή στην «καλύτερη» περίπτωση δύο φύλα) και τα άτομα που το εκφράζουν στην κορυφή της έμφυλης πυραμίδας, αποσιωπώντας, αποκλείοντας και περιθωριοποιώντας άλλα (εκτός από τα κυρίαρχα) φύλα, καθώς και τα άτομα που εκφράζονται στα φύλα αυτά.

Η Εντροπία προετοιμάζεται χρησιμοποιώντας ελεύθερο λογισμικό-λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Μεταξύ άλλων χρησιμοποιούμε τη σουίτα γραφείου LibreOffice, το λογισμικό σελίδωσης Scribus και το πρόγραμμα επεξεργασίας γραφικών The GIMP, σε πλατφόρμα GNU/Linux.

Αναλύοντας τον Αστικό και τον Δημόσιο Χώρο:

Διαλεκτικές και Μεταμοντέρνες Προσεγγίσεις

Δημήτρης Πέττας

*Το κείμενο αποτελεί επεξεργασμένο απόσπασμα από το βιβλίο Δημόσιος χώρος, πόλη και εξουσία το οποίο κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις των Συναδέλφων

Ο δημόσιος χώρος, όπως κάθε χώρος, είναι κοινωνικός: παράγεται μέσα από κοινωνικές σχέσεις, επεμβαίνει σε κοινωνικές σχέσεις, ενώ σχετίζεται με ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες και μεταβολές. Ο κοινωνικός χαρακτήρας του δημόσιου χώρου είναι κρίσιμος σε κάθε φάση της παραγωγής του. Ο δημόσιος χώρος δεν παράγεται μόνο τη στιγμή που σχεδιάζεται και κατασκευάζεται. Κατ' αρχήν, το τι είδους πόλεις και δημόσιους χώρους θέλουμε σχετίζεται άμεσα με το τι είδους κοινωνία θέλουμε. Ο δημόσιος χώρος ικανοποιεί στις περισσότερες περιπτώσεις κάποιου είδους ανάγκες: κοινωνική αλληλεπίδραση, παιχνίδι, πρόσβαση στη φύση, συλλογική πολιτική δράση, πρόσβαση στη δημόσια σφαίρα κ.ά. Η κοινωνική ιεράρχηση των αναγκών αυτών δημιουργεί διαφοροποιημένους δημόσιους χώρους προς όφελος της μίας ή της άλλης λειτουργίας και κατ' επέκταση των κοινωνικών ομάδων οι οποίες εξυπηρετούνται ή ωφελούνται από αυτές. Έτσι, σε πρώτη φάση, ο δημόσιος χώρος παράγεται κοινωνικά ως δυνητικός, ως επιθυμία, ως μια επινοημένη πρόθεση παρέμβασης στην κάλυψη συγκεκριμένων κοινωνικών αναγκών. Στην ίδια φάση, αλλά και στη φάση της φυσικής παραγωγής του δημόσιου χώρου, οι κοινωνικές αυτές ανάγκες μεσολαβούνται από την, επίσης κοινωνικά διαμορφωμένη, ακαδημαϊκή, επιστημονική και τεχνοκρατική γνώση. Η γνώση των αρχιτεκτόνων, των πολεοδόμων και, γενικά, των επιστημόνων του χώρου δεν συνιστά με τη σειρά της μια αφαίρεση από τις κυρίαρχες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές επιδιώξεις και πρακτικές. Επιπλέον, η τελική εφαρμογή της γνώσης αυτής επανα-μεσολαβείται από φορείς τους κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με τις δικές τους επιδιώξεις. Έως το σημείο αυτό εμφανίζονται δύο «φάσεις» παραγωγής: αυτή της επινοημένης σύλληψης και αυτή της «φυσικής» παραγωγής μέσω της κατασκευής και υλοποίησης. Εντούτοις, η παραγωγή του χώρου δεν

σταματάει τη στιγμή της φυσικής του υλοποίησης. Ο δημόσιος χώρος αποτελεί το πλέον ανοικτό σύστημα του αστικού χώρου και βρίσκεται σε διαρκή διαδικασία κοινωνικής παραγωγής, η οποία συνδέεται με ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές μεταβολές. Ο δημόσιος χώρος παράγεται συνεχώς στη βάση των παραπάνω συνθηκών, συμμετέχει ανά πάσα στιγμή σε κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές διαδικασίες, χωρίς, ωστόσο, να έχει κυρίαρχο ρόλο στη διαμόρφωσή τους.

Η παραγωγή του χώρου στον Lefebvre

Ο Lefebvre ήταν από τους πρώτους φιλοσόφους και θεωρητικούς που ανέπτυξαν την ιδέα του κοινωνικού χώρου σε αντιπαράθεση με τον φυσικό, γεωμετρικό και επινοημένο χώρο και ειδικότερα σε αντιπαράθεση με τη σύλληψη του χώρου ως δοχείου, ως αριστοτελικού Τόπου. Για τον Lefebvre ο χώρος είναι το προϊόν των κοινωνικών σχέσεων οι οποίες τον διαμορφώνουν, αλλά ταυτόχρονα ο ίδιος χώρος παρεμβάλλεται στην αναπαραγωγή των εκάστοτε κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων. Ο Guy Debord, με τον οποίον ο Lefebvre συνυπήρξε στην Καταστασιακή Διεθνή, επίσης εστιάζει σε αυτή τη διάσταση του χώρου, αναδεικνύοντας ως κύριες λειτουργίες του τον διαχωρισμό και την επανένωση (ροών, παραγωγής, ανθρώπων) στο πλαίσιο της τεχνικής οργάνωσης της παραγωγής και της κατανάλωσης. Επιπλέον, για τον Debord, ο χώρος δεν συνιστά μια τελική μορφή, ένα διαμορφωμένο αντικείμενο. Σε κάθε στιγμή είναι ένα σύνολο δυνατοτήτων και πιθανοτήτων, καθώς κάθε χώρος αντανakλά συγκεκριμένες σχέσεις οικονομικής παραγωγής και όλες τις διαφοροποιήσεις και τις αντιθέσεις που αυτές συνεπάγονται. Οι αντιθέσεις μάλιστα τείνουν να γίνουν από αντιθέσεις στον χώρο αντιθέσεις χώρων. Στο σημείο αυτό, οι κοινωνικές επαναστάσεις συνδέονται με τον χώρο, αφού κάθε επανάσταση δημιουργεί νέους χώρους, νέες κοινωνικές σχέσεις και δίκτυα. Η προσέγγιση του Lefebvre στηρίζεται στην ταυτόχρονη υλική και φαντασιακή ή συμβολική

παραγωγή του χώρου. Ένα πολεοδομικό ή αρχιτεκτονικό σχέδιο, ενώ βασίζεται σε πραγματικές υλικές συνθήκες, ενσωματώνει αφαιρέσεις, επιδιώξεις, ακόμη και ιδεολογία. Η εφαρμογή του σχεδίου, μέσω της αλληλεπίδρασης πραγματικής και φαντασιακής παραγωγής, επηρεάζει με τη σειρά της την πραγματικότητα της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται. Όσο πιο «βιομηχανική», με την ευρεία έννοια (αυτοματοποιημένες κινήσεις, επανάληψη), η παραγωγή τόσο το αποτέλεσμα της προσομοιάζει σε προϊόν, πάλι με τη βιομηχανική έννοια. Αντίθετα, σε ιδιαίτερες περιπτώσεις, στοιχεία της πόλης ή ακόμη και ολόκληρη η πόλη (ο Lefebvre επανέρχεται συνεχώς στο παράδειγμα της Βενετίας) είναι δυνατόν να δραπετεύουν από αυτή τη λογική και έτσι το τελικό αποτέλεσμα να προσομοιάζει σε έργο. Η θεωρία του Lefebvre στηρίζεται στην ενότητα κοινωνικού, φυσικού και φαντασιακού χώρου όπως αυτή αναλύεται στην τριάδα του σχετικά με τη παραγωγή του χώρου. Σύμφωνα με την τριάδα του Lefebvre, υπάρχουν τρεις διαδικασίες παραγωγής του χώρου, που δεν αναπτύσσονται αυτόνομα, ούτε εναλλάσσονται μέσα από διαδοχή, αλλά συνυπάρχουν, συνδιαλέγονται και συμβάλλουν στην εν λόγω παραγωγή: η χωρική πρακτική, οι αναπαραστάσεις χώρου και οι χώροι αναπαράστασης.

Αθήνα

Στις κατηγορίες αυτές και στη διαλεκτική τους σχέση εντοπίζεται και η διαλεκτική φύση της προσέγγισης του Lefebvre. Η πρώτη σχετίζεται με την παραγωγή και την αναπαραγωγή κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων στον χώρο μέσα από πρακτικές και συμπεριφορές. Η δεύτερη πραγματοποιείται μέσα από την απόδοση αντιλήψεων για τον χώρο, το discours για τον χώρο (συνήθως το παραγόμενο εκ μέρους της πολιτικής εξουσίας) με τη μορφή γνώσης και κωδίκων. Τα παραπάνω συνδέονται και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της τάξης (ordre) την οποία επιβάλλουν και η απόδοση πραγματοποιείται συνήθως από «ειδικούς» του χώρου, όπως επιστήμονες και τεχνοκράτες. Η τρίτη διαδικασία εμπλέκεται με τις συμβολικές διαστάσεις του χώρου και με τους τρόπους παραγωγής του μέσα από καθημερινές πρακτικές αλλά και μέσα από την τέχνη. Αφορά τον βιωμένο χώρο, καθώς και την παραγωγή του μέσα από αναπαραστάσεις και συμβολισμούς. Επιπλέον, οι χώροι αναπαράστασης αποτελούν το μέσο για την ανάδειξη και ενδυνάμωση των αντιθέσεων. Είναι οι χώροι όπου το σώμα, μέσα από την αδιαμεσολάβητη επαφή με τον χώρο, προσλαμβάνει τις αποκλίσεις σε σχέση με τις χωρικές πρακτικές και τις αναπαραστάσεις του χώρου. Η έμφαση στη σχέση σώμα – χώρος – διαφορά, στην εμπειρία και στις προσλήψεις του σώματος είναι και το σημείο εδραίωσης της φαινομενολογικής προσέγγισης του Lefebvre.

Η τριάδα του Lefebvre αποτελεί μια σημαντική μεθοδολογική προσέγγιση για την ανάλυση του χώρου και των χωρικών σχέσεων. Έτσι, για παράδειγμα, μια αστική περιοχή παράγεται ταυτόχρονα από α) χωρικές εκφράσεις ροών και τις καθημερινές τους διαδρομές και ρυθμούς, κυκλοφορία ανθρώπων και κεφαλαίου στη βάση υποδομών, γενικότερα οποιαδήποτε χωρική συνθήκη και πρακτική συμβάλλει στην κοινωνική αναπαραγωγή και οικονομική παραγωγή, β) το κυρίαρχο discours για τον χώρο, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από πολεοδομικά σχέδια, masterplans, δημιουργία ζωνών, χαρτογραφήσεις αλλά και γενικότερα τον κυρίαρχο λόγο όπως αυτός αποτυπώνεται, π.χ., με την ανάδειξη της προσέλκυσης επενδύσεων ως κύριου στόχου του κράτους ή της τοπικής αυτοδιοίκησης και γ) τις καθημερινές πρακτικές των χρηστών, είτε αυτόνομες είτε συλλογικές, τις συνδέσεις τους με τη μνήμη, τα νοήματα και τους συμβολισμούς που μεταφέρει ο χώρος, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτοί επηρεάζουν τη δράση των χρηστών αλλά και τις

συνδέσεις του χώρου με την τέχνη. Η διαλεκτική των παραπάνω διαδικασιών είναι αυτή που τελικά παράγει τον κοινωνικό χώρο. Σε κάθε περίπτωση, η μελέτη του κοινωνικού χώρου αναφέρεται στην ανάλυση του εύρους των κοινωνικών και φυσικών αντικειμένων που εντοπίζονται σε αυτόν αλλά και στις ανταλλαγές και ροές, υλικές και άυλες. Ο αστικός χώρος συγκεντρώνει προϊόντα, έργα, κοινωνικές σχέσεις, συμβολισμούς σε μία ρευστή και διαρκώς μεταβαλλόμενη συνθήκη. Η ανάλυση οφείλει να εστιάσει κυρίως στις σχέσεις μεταξύ των παραπάνω αντικειμένων και διαδικασιών. Το έργο του Lefebvre σε σχέση με τον χώρο εστιάζει κυρίως στη πολιτική του διάσταση και λειτουργία και συγκεκριμένα στις συνδέσεις του με την εξουσία. Παρά την ύπαρξη περιορισμένων αποκλίσεων, το έργο αυτό δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα από τη μαρξιστική οπτική για την εξουσία, δηλαδή την εξουσία ως εργαλείο στα χέρια μιας κυρίαρχης τάξης.

Ο χώρος στους Deleuze και Guattari

Οι Deleuze και Guattari δεν είναι θεωρητικοί του χώρου, με την έννοια που είναι ο Lefebvre. Το έργο τους κινείται «παράλληλα» σε μια θεωρία για τον χώρο, χωρίς όμως να υπάρχουν εκτεταμένες αναφορές σε συγκεκριμένους χώρους ή ιστορικές περιόδους. Επιπλέον, σε αντίθεση με τον Lefebvre, η έμφαση δεν εντοπίζεται στα κοινωνικά υποκείμενα αλλά σε αυτό που θα μπορούσαμε να περιγράψουμε ως συνθήκες, συστήματα και ροές, τα οποία, σύμφωνα με τη μεταδομιστική προσέγγιση και σε αντίθεση με τη διαλεκτική, έχουν δύναμη από μόνα τους.

Η παραγωγική διαδικασία, στο σύνολό της, πραγματοποιείται μέσα από ροές, η αποκωδικοποίηση και απεδαφικοποίηση των οποίων διαμορφώνει την κοινωνική πραγματικότητα και τον πολιτισμό. Οι ροές αυτές, για τους Deleuze και Guattari, πραγματοποιούνται από μηχανές, οι οποίες ορίζονται ως συστήματα τομών. Παραγωγή ροής μπορεί να υπάρξει μόνο μέσα από τις συνδέσεις των μηχανών που αναφέρονται ως τομές, είτε ανάληψης της ροής είτε αποδέσμευσής της. Ταυτόχρονα, κάθε μηχανή ρυθμίζει τη ροή στη βάση ενός έμφυτου σε αυτήν κώδικα. Ενώ με την –περισσότερο χωρική– έννοια της απεδαφικοποίησης θα ασχοληθούμε στη συνέχεια, ως αποκωδικοποίηση, θα μπορούσαμε να περιγράψουμε τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία κάτι συγκεκριμένο, σαφώς προσδιορισμένο, αποδομείται και γίνεται αφηρημένο. Η κωδικοποίηση είναι τρόπος ένταξης αυτής της αφηρημένης έννοιας, διαδικασίας ή

πράγματος σε ένα συγκεκριμένο σύνολο σχέσεων. Όσο πιο σαφής και αυστηρή η κωδικοποίηση, τόσο ισχυρότερη η σύνδεση με το καινούριο σύνολο σχέσεων και τόσο δυσκολότερη η σύνδεσή του με εναλλακτικές σχέσεις.

Τι σχέση έχουν όμως όλα αυτά με τον δημόσιο χώρο και πώς μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε για την ανάλυσή του; Ο δημόσιος χώρος, αρχικά, εξυπηρετεί σε έναν βαθμό τη διευθέτηση και τη διανομή των ροών. Ταυτόχρονα, είναι ο φυσικός χώρος ανάληψης και αποδέσμευσης ροών. Μπορεί δηλαδή, κατά περίπτωση, να αναλυθεί ως μηχανή ή ως το υπόβαθρο ενός δικτύου μηχανών. Για παράδειγμα, σε μία πόλη, η ροή του εργατικού δυναμικού συμβαίνει κυρίως στον δημόσιο χώρο: δρόμοι, σταθμοί μέσων μαζικής μεταφοράς αποτελούν δίκτυα και συγχρόνως τομές ανάληψης και αποδέσμευσης της ροής αυτής. Η επιλογή των σημείων ανάληψης και αποδέσμευσης της ροής αλλά και η ρύθμιση της έντασής της σε κάθε σημείο είναι καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση και τη λειτουργία ολόκληρων αστικών περιοχών με επίδραση και στους ιδιωτικούς χώρους. Το ίδιο ισχύει και για μέρος του κεφαλαίου (με εξαιρέσεις ωστόσο, με κυριότερο παράδειγμα το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο): αγαθά και προϊόντα κυκλοφορούν και διανέμονται (ροή και απόληξη ροής) αλλά και διατίθενται στον δημόσιο χώρο (ανάληψη ροής). Η λειτουργία αυτή του δημόσιου χώρου δεν περιορίζεται στην οικονομική δραστηριότητα αλλά περιλαμβάνει πολιτισμικές και πολιτικές ροές. Ταυτόχρονα, η σύγχρονη, συνολική ρύθμιση του δημόσιου χώρου ως μηχανή αλλά και ως δίκτυο μηχανών έχει ως ενσωματωμένο κώδικα αυτόν του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής: θεωρείται «εκτός πραγματικότητας», «άχρηστη» ή και «επικίνδυνη» κάθε ροή η οποία δεν έχει στον πυρήνα της την επιδίωξη της οικονομικής μεγέθυνσης ή δεν παράγει κάτι με οικονομικούς όρους.

Σε ό,τι αφορά τις περισσότερες «χωρικές» έννοιες των Deleuze και Guattari, κυρίαρχη είναι αυτή της επικράτειας. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή αντίληψη περί επικράτειας ως του εδάφους το οποίο ελέγχεται από ένα κράτος και ανήκει στη δικαιοδοσία του, ο Foucault (2008, 92) ορίζει την επικράτεια ως «έννοια πρωτίστως νομικο-πολιτική, καθώς περιγράφει αυτό που βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο μιας εξουσίας», δηλαδή έμφαση δίνεται στις διαδικασίες ελέγχου και ρύθμισης. Για τους Deleuze και Guattari, η επικράτεια προηγείται της ανάπτυξης κοινωνικών σχέσεων, καθώς επιτρέπει την ανάπτυξη σχέσεων

Λευκωσία

αποκλειστικά συμβατές με αυτή. Προηγείται δηλαδή της εδαφικότητας (territoriality), έννοια η οποία περιγράφει τις σχέσεις αυτές. Επιπλέον, σε απόκλιση από τη διαλεκτική προσέγγιση του Lefebvre, οι επικράτειες δεν είναι το προϊόν της δράσης συγκεκριμένων υποκειμένων αλλά έχουν μία έμφυτη δύναμη και εξουσία που προηγείται της δράσης αυτής και τη διαμορφώνει. Η εν λόγω εξουσία δεν έχει πάντα τελικό στόχο και δεν αποσκοπεί στον έλεγχο εκ μέρους ενός υποκειμένου, δεν συνιστά πάντα έκφραση και αποτέλεσματος συνειδητής απόπειρας ελέγχου. Στο σημείο αυτό έχουμε μία μερική σύγκλιση με τον Lefebvre και τη χρήση της έννοιας της ιδιοποίησης. Ο Lefebvre (1991: 165) περιγράφει ως ιδιοποιημένους «χώρους φυσικούς, τροποποιημένους έτσι ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες και τις δυνατότητες μιας ομάδας η οποία έχει ιδιοποιηθεί τον χώρο, ενώ η ιδιοκτησία δεν είναι προϋπόθεση». Ας πάρουμε για παράδειγμα μια πλατεία η οποία διαθέτει, εκτός των υποδομών που προκαθορίζουν συγκεκριμένες χρήσεις (παγκάκια, παιδότοπος κλπ), έναν «κενό», ανοιχτό χώρο. Ο χώρος αυτός χρησιμοποιείται κάθε απόγευμα από παιδιά τα οποία κάνουν skating. Ενώ τα παιδιά αυτά αποτελούν μια ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά, δεν αναπτύσσουν αυτή την πρακτική προκειμένου να ελέγξουν τον χώρο. Εντούτοις, μέσω της ιδιοποίησης, της καθημερινής χρήσης, ο χώρος αυτός για κάποιες ώρες λειτουργεί σύμφωνα με τις ανάγκες αλλά και τους κώδικες (συμπεριφορά, λεξιλόγιο, μουσική) αυτής της

συγκεκριμένης ομάδας. Όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια, και σε σχέση με την έννοια της συνάθροισης, προκειμένου να μιλάμε για ιδιοποίηση, δεν θα αρκούσε στον χώρο να βρίσκεται απλώς ένα πλήθος ανθρώπων. Αντίθετα, φυσικό περιβάλλον, χρήστες και οι σχέσεις μεταξύ τους πρέπει να παράγουν κάτι: κώδικες, σημάδια, κοινωνικές σχέσεις κλπ.

Η έννοια της «επικράτειας» στους Deleuze και Guattari, σε σχέση με τον «κοινωνικό χώρο» του Lefebvre, αναδεικνύει και τη βασική αντίθεση της μεταδομιστικής προσέγγισης των πρώτων με τη διαλεκτική του Lefebvre. Στην επικράτεια υπάρχει ένας συγκεκριμένος ρυθμός, ένα συγκεκριμένο «στιλ», το οποίο προηγείται τόσο των λειτουργιών του χώρου, όσο και της απόπειρας ελέγχου από συγκεκριμένα υποκείμενα. Ως επικράτεια, όχι απαραίτητα με γεωγραφικούς όρους, μπορεί να περιγραφεί μία οριοθετημένη περιοχή η οποία αφενός διαχωρίζεται από την εκτός αυτής πραγματικότητα και αφετέρου αποτελεί έναν μηχανισμό παραγωγής κάποιου είδους τάξης (ordre). Συγχρόνως, κάθε επικράτεια παράγει και στηρίζεται στην παραγωγή ταυτοτήτων. Η επικράτεια κατασκευάζεται και ενδυναμώνεται μέσω σημάτων, μηχανισμών ένταξης και αποκλεισμού οι οποίοι δεν είναι απαραίτητα καταπιεστικοί αλλά βασίζονται σε διαδικασίες αναγνώρισης που καθορίζονται και συνδιαλέγονται με τις κυρίαρχες –εντός τις επικράτειας– διαδικασίες αναπαραγωγής της.

Άμεσα σχετιζόμενη με την έννοια της επικράτειας είναι

και αυτή της συνάθροισης. Όταν αναφερόμαστε σε συνάθροιση, σύμφωνα με τους Deleuze και Guattari (2017), αναφερόμαστε σε παραγωγικές συνδέσεις ροών που αποτελούν μία σύνθετη συγκέντρωση αντικειμένων, σωμάτων, εκφράσεων, ποιότητων και περιοχών, οι οποίες έρχονται μαζί προκειμένου να δημιουργήσουν νέους τρόπους λειτουργίας, έχοντας ως κινητήρια δύναμη την επιθυμία. Είναι κρίσιμο ότι αναφερόμαστε σε συνάθροιση μόνο όταν προκύπτει λειτουργία, όταν το σχηματιζόμενο δίκτυο παράγει νέες πραγματικότητες. Και εδώ, η έννοια του δικτύου, των σχέσεων και των ροών έρχεται κοντά με τον Lefebvre. Ωστόσο και πάλι, κύρια διαφοροποίηση αποτελεί το εάν υπάρχει κυρίαρχος φορέας και «στρατηγικό σχέδιο» κάποιας κυρίαρχης ομάδας που κινητοποιεί και ελέγχει τη συνάθροιση. Οι Deleuze και Guattari δίνουν έμφαση στο δίκτυο, η λειτουργία παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα του συγκεκριμένου συνδυασμού αντικειμένων, ροών, σωμάτων, δράσεων και όχι αποκλειστικά της πρόθεσης συγκεκριμένων υποκειμένων.

Οι συναθροίσεις προκύπτουν από τον διακανονισμό ετερογενών στοιχείων σε μια παραγωγική οντότητα, η οποία μπορεί να παρουσιαστεί ως διάγραμμα. Το διάγραμμα αποτελεί τον κώδικα συνάθροισης, σύμφωνα με τον οποίον η συνάθροιση λειτουργεί. Οι εδαφικές διαστάσεις των συναθροίσεων σχετίζονται με τις δυνάμεις που δημιουργούν και από-δημιουργούν περιοχές μέσα από διαδικασίες απεδαφικοποίησης και επανεδαφικοποίησης. Η απεδαφικοποίηση είναι μια κίνηση που παράγει αλλαγή: δείχνει τη δημιουργική δυνατότητα μιας συνάθροισης. Η απεδαφικοποίηση απελευθερώνει τις σταθερές σχέσεις που περιορίζουν ένα σώμα, ενώ ταυτόχρονα το εκθέτει σε νέες σχέσεις.

Η διαδικασία της απεδαφικοποίησης συντελείται μέσω της αμφισβήτησης και της ανατροπής κανόνων, ρυθμών, νοημάτων, σημάτων και κυρίαρχων ταυτοτήτων εντός μίας επικράτειας. Ο επαναπροσδιορισμός και η επανα-ρύθμιση της περιοχής μέσω της εισαγωγής νέων ρυθμίσεων σε όλα τα παραπάνω επίπεδα συνιστά την επανεδαφικοποίηση. Για να το δούμε με ένα παράδειγμα, σε έναν κεντρικό δημόσιο χώρο μιας μητρόπολης, οι ροές του χρήματος και του κεφαλαίου εδαφικοποιούνται με ένα πλήθος τρόπων (εμπόριο, διαφήμιση, εμπορευματοποιημένη αναψυχή, τουριστική δραστηριότητα) και οι εδαφικοποιήσεις αυτές παράγουν συγκεκριμένες κοινωνικές σχέσεις και ρυθμούς. Κατά την περίοδο της Αραβικής Άνοιξης στη Βόρεια Αφρική και την Τουρκία, και του κινήματος των πλατειών στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, οι εδαφικοποιημένες απολήξεις των ροών διαταράχθηκαν, διακόπηκαν, όπως και οι σχέσεις και οι ρυθμοί τους. Ταυτόχρονα, σε περιορισμένο βαθμό και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, οι συγκεκριμένες πλατείες λειτούργησαν ως τόπος επανεδαφικοποίησης της συλλογικής πολιτικής δράσης. Οι πλατείες φιλοξένησαν μετά από πολλά χρόνια διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων, μη εμπορευματικές σχέσεις και διαφορετικούς ρυθμούς.

Foucault M. (2008). Το μάτι της εξουσίας, μετ. Τ. Μπέτζελος. Βάνιας, Θεσσαλονίκη (1982 στα γαλλικά).
Lefebvre H. (1991). The production of space. Blackwell Publishing, London (1974 στα γαλλικά).
Deleuze G. And Guattari F. (2017). Καπιταλισμός και σχιζοφρένεια. Χίλια πλατώματα, μετ. Β. Πατσογιάννης, Πλέθρον, Αθήνα (1980 στα γαλλικά).

Οικολογία και η Φαινομενικότητα μιας Ψευδαίσθησης ^[1]

“Όσο η παγκόσμια ιστορία ακολουθεί
τη λογική της πορείας, αποτυγχάνει
να εκπληρώσει τον ανθρώπινο
προορισμό της.”
ΜΑΞ ΧΟΡΚΧΑΙΜΕΡ
“Το αυταρχικό κράτος”

Από τότε που ο άνθρωπος σταμάτησε να λειτουργεί και να θεωρεί τον εαυτό του σαν αναπόσπαστο μέρος της φύσης, αυτοβαφτιζόμενος σαν ο κατακτητής και κυρίαρχος της, η ζωή πάνω στον πλανήτη οδηγείται σ' ένα χάος που έχει για μοναδικό της τέλος την οικολογική και βιολογική καταστροφή. Αυτό γίνεται φυσικά στο όνομα της "ανάπτυξης", της "προόδου" και της "ευημερίας". Με άλλα λόγια, στο όνομα της ανάπτυξης και της διαιώνισης της κυριαρχίας του παγκόσμιου καπιταλισμού. (είτε πρόκειται για το “κλασσικό” δυτικό, είτε για τον σοσιαλιστικό-ποιμένο ανατολικό).

Από την άλλη οι διάφορες κοσμοθεωρίες, του Μαρξισμού συμπεριλαμβανομένου, δεν καταφεραν ποτέ να δουν την πραγματική σημασία της αποκατάστασης και διατήρησης της ισορροπίας των σχέσεων μεταξύ ανθρώπου και φύσης, θυσιάζοντας τα πάντα στο όνομα της επιστήμης (για να θυμηθούμε και τα λόγια κάποιου Τσέχου: “...Αν ο σοσιαλισμός ήταν επιστήμη, θα τον δοκιμάζαν πρώτα τα ποντίκια...”). Είναι γνωστό το Μαρξινό: “...η ιστορία εξελίσσεται από την κυριαρχία της φύσης πάνω στον άνθρωπο και τελικά στην κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στον άνθρωπο και τελικά στην κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στη φύση (!!!)...”. Φυσικά αυτό είναι το αποτέλεσμα της ιδέας της προόδου (βλ. προοδευτισμός), της μη κριτικής τεχνολογικής αισιοδοξίας, της πίστης στο συγκεντρωτισμό και του εξουσιαστικού πυρήνα της Μαρξιστικής σκέψης. Στην πραγματικότητα η αντίληψη πως η ανθρωπότητα πρέπει να εξουσιάζει και να εκμεταλλεύεται τη φύση, πηγάζει από τον εξουσιασμό και εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο.

Σήμερα η πιο φανερή παγκόσμια απειλή είναι αυτή ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος. Πέρα όμως απ'αυτό

υπάρχουν κι'άλλοι κίνδυνοι, λιγότερο μεν θεαματικοί, αλλά με εξίσου καταστροφικά αποτελέσματα είτε πάνω στο περιβάλλον με τη πλατύτερη έννοια, είτε πάνω στη φύση και το χαρακτήρα του ανθρώπου και κατά συνέπεια και τα δύο. Σχεδόν σε κάθε χώρα, ο αέρας μολύνεται, οι πηγές του νερού δηλητηριάζονται, το έδαφος ξεραίνεται, και η άγρια φύση καταστρέφεται. Αν η σημερινή χρήση χημικών λιπασμάτων συνεχιστεί, σε λιγότερο από 30 χρόνια, το 1/3 της γόνιμης επιφάνειας της γης θα γίνει τόσο τοξική που θα καταστεί άγονη. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει τίποτε άλλο παρά το ότι κάποιοι θα πεινάσουν. Οι παράκτιες περιοχές, ακόμα και τα βάθη των θαλασσών δεν είναι απρόσβλητες από την πλατειά διαδεδομένη μόλυνση. Οι κύκλοι του διοξειδίου του άνθρακος και του αζώτου απ'τους οποίους εξαρτάται η διατήρηση και η ανανέωση όλων των ζωντανών όντων, διαταράσσονται μακροπρόθεσμα σε σημείο ανεπανόρθωτης βλάβης. Το πιο εμφανές αποτέλεσμα αυτής της διατάραξης είναι η αλλοίωση των κλιματολογικών συνθηκών (φαινόμενο του “θερμοκηπίου”). Παρά πέρα είναι η αχαλίνωτη διάδοση των ραδιενεργών καταλοίπων, των μακροβίων εντομοκτόνων, των καταλοίπων μολύβδου και χιλιάδων τοξικών ή “δυνάμει” τοξικών ουσιών στις τροφές, το νερό και τον αέρα, τα “αεροζόλ” που καταστρέφουν το λεπτό στρώμα Όζοντος που περιβάλλει τη γήινη ατμόσφαιρα και που προστατεύει τον άνθρωπο (και τη γη) από τις υπεριώδεις ακτίνες που θεωρούνται εξαιρετικά καρκινογόνες· η επέκταση των πόλεων σε τεράστιες αστικές ζώνες, οι αυξανόμενος θόρυβος του περιβάλλοντος, οι εντάσεις και το άγχος που δημιουργεί ο συνωστισμός, η μαζική διαβίωση και η μαζική και η μαζική χειραγώγηση· οι τεράστιες συσσωρεύσεις σκουπιδιών, ακαθαρσιών και βιομηχανικών απόβλητων· η συμφόρηση λεωφόρων και δρόμων απ'τη κυκλοφορία των οχημάτων· η αλόγιστη καταστροφή πολύτιμων πρώτων υλών και κύρια του ορυκτού πλούτου· το σημάδεμα του πλανήτη από κερδοσκόπους κτηματομεσίτες και γραφειοκράτες κατασκευής δρόμων· η εγκληματική καταστροφή σημαντικών βιότοπων (καλή ώρα ο Ακάμας) και η “όζινη” βροχή που καταστρέφει περάστιες δασικές περιοχές (για να δείξουμε το πόσο σημαντικά είναι τα

δάση στον κύκλο ζωής, αρκεί να αναφέρουμε ότι μόνο τα δάση του Αμαζονίου στη Λατινική Αμερική παράγουν το 1/3 του οξυγόνου στη γη).

Όλα αυτά και άλλα πολλά, έχουν προκαλέσει, μέσα σε διάστημα μιας γενιάς μόνο, μια ζημιά που ξεπερνάει τη ζημιά που προκάλεσαν χιλιάδες χρόνια ανθρώπινης διαβίωσης πάνω σ'αυτόν τον πλανήτη. Αν συνειδητοποιηθεί αυτός ο καταστροφικός ρυθμός, το να κάνουμε εικασίες αναφορικά με εκείνο που θα αντιμετωπίσει η επόμενη γενιά, ίσως και εμείς οι νεώτεροι, προκαλεί τρόμο.

“Οι οικολογικοί κίνδυνοι για την ανθρωπότητα, τους οποίους μπορούμε τώρα να προβλέψουμε, πηγάζουν απ'τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της παραγωγής σε μια καταναλωτική κοινωνία. Απ' τη μια μεριά υπάρχει η ανεύθυνη τεχνολογία της, κι' απ' την άλλη, η έμφυτη τάση της να παραβιάζει κάθε λογικό όριο.”

ΑΛΑΝ ΡΟΜΠΕΡΤΣ

“καταναλωτισμός και οικολογική κρίση”

Αν και εδώ στην Κύπρο, σαν γεωγραφικός χώρος δεν έχουμε ακόμη να αντιμετωπίσουμε σοβαρά οικολογικά προβλήματα, αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να περιμένουμε να δημιουργηθούν για να αρχίσουμε να τα λαμβάνουμε υπ' όψιν. Μπορεί βέβαια να μην έχουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα για παράδειγμα των πυρηνικών κατάλοιπων ή του στεγαστικού και του υπερπληθυσμού, (κι' αυτό είναι το πλεονέκτημα μας σε σχέση με άλλες χώρες) αλλά άρχισε τελευταία να γίνεται αισθητή η μόλυνση κάποιων θαλάσσιων περιοχών, το τσιμέντο και η κακογουστιά έχει γίνει αναπόσπαστο μέρος του Κυπριακού τοπίου (σε μερικές περιπτώσεις έφτασε να δημιουργήσει τα τέρατα της Λεμεσού, της Λευκωσίας και της Αγίας Νάπας), η ποιότητα των τροφίμων έχει υποβαθμιστεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία, περιοχές ολόκληρες έχουν μετατραπεί σε σκουπιδότοπους, παραλίες έχουν μετατραπεί σε “γκέττο λουομένων” με τις γνωστές πανάσχημες παράγκες, (περιπτώσεις Γκάβερνορς και Άη-Γιώργη Αλαμάνου), πάρκα και περιοχές πρασίνου έχουν

Από τις δράσεις της Greenpeace ενάντια στις Βρετανικές στρατιωτικές ασκήσεις με πραγματικά πυρά στον Ακάμα το 1991.

εντελώς καταστραφεί (περίπτωση δασουδίου Λεμεσού). Από την άλλη είναι το αιώνιο πρόβλημα του νερού, της μόλυνσης μερικών υπογείων νερών στην περιοχή Λεμεσού, η περιφραξη της παραλίας από τους ξενοδόχους, το στρίμωγμα των κατοίκων σε πολυκατοικίες, το αυξανόμενο καυσαέριο, η τηλερύπανση των μέσων μαζικής επικοινωνίας που έχει υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις και το καθημερινό φαινόμενο της ηχορύπανσης. Εδώ παρενθετικά θέλουμε να διευκρινίσουμε ότι δεν αναφερόμαστε αποκλειστικά στο θόρυβο των μοτοσυκλετών των “νεαρών καμικάζι”. Δεν έχουμε καμιά διάθεση να καταντήσουμε ουραγοί του κράτους, της αστυνομίας και των κομμάτων, αναπαράγοντας το θέαμα του “κακού” αλλού και συμμετέχοντας σ’αυτή την απ’όλες τις μεριές υστερική επίθεση ενάντια σ’αυτό το κομμάτι της νεολαίας που της φόρτωσαν όλα τα στραβά και ανάποδα της τουριστικής μας βιτρίνας. Κι’ όλα αυτά επειδή έτυχε να έχουν τη μοτοσυκλέτα – και το θόρυβο της – σαν διέξοδο τους στην καθημερινή σχιζοφρένεια και πλήξη της πόλης. Αναφερόμαστε στο θόρυβο των οχημάτων γενικά, των οικοδομών και των κομπρεσσέρ, στο θόρυβο που είναι αποτέλεσμα της διαβίωσης σε διαμερίσματα – κλουβιά που είναι τόσο κοντά το ένα με το άλλο που ούτε να βήξεις δεν μπορείς. Ο θόρυβος είναι προϊόν της ίδιας της πόλης σαν χώρος διαβίωσης και το πρόβλημα δεν λύνεται με την αστυνόμευση και καταστολή. Γι’αυτό και είμαστε ενάντιοι σε οποιαδήποτε τέτοια προσπάθεια του κράτους και της αστυνομίας γνωρίζοντας ποιος είναι ο ρόλος τους στη διατήρηση της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων.

Θεωρούμε όλ’ αυτά και άλλα πολλά σαν περιβαλλοντολογικά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί κύρια από την συγκέντρωση και συμπύκνωση του πληθυσμού στις πόλεις και που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη δομή του κοινωνικού συστήματος της μισθωτής εργασίας και της αλλοτρίωσης των ανθρωπίνων σχέσεων. Πιστεύουμε ότι ο ίδιος ο καπιταλισμός και η τεχνολογία του έχει δημιουργήσει αυτά τα τερατουργήματα. Οι επόμενοι στόχοι του είναι ακριβώς οι λιγοστές παρθένες περιοχές που έχουν απομείνει στο νησί όπως και οι τεράστιες σημασίας βιότοποι του Ακάμα και της Αλυκής της Λεμεσού.

Τι έχουμε να προτείνουμε;

“Το πρώτο μας καθήκον είναι να ανακαλύψουμε, διαμέσου μιας ανάλυσης της κοινωνίας, τις χαρακτηριστικές της τάσεις σε μια δοσμένη στιγμή της εξέλιξης της και να τις παρουσιάσουμε ξεκάθαρα:

“Υστερα, να ενεργήσουμε σύμφωνα μ’αυτές τις τάσεις στις σχέσεις μας με όλους όσους σκέφτονται σαν εμάς. Και τέλος, από σήμερα κιόλας να εργαστούμε για την καταστροφή των θεσμών, καθώς επίσης και των προλήψεων που εμποδίζουν την ανάπτυξη αυτών των τάσεων”

ΠΕΤΡΟΣ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ

Μια κοινωνία οδηγημένη στον ακραίο μικροαστικό φιλοτομαρισμό και στο άκρατο καταναλωτικό μένος, ενθαρρύνει την απάθεια και την παραίτηση από κάθε μορφή κοινωνικού αγώνα (ακόμη κι απ’ αυτό το λεγόμενο “εθνικοαπελευθερωτικό”). Η καπιταλιστική συσσώρευση που διέλυσε το παλιό εργατικό κίνημα και τις ιδεολογικές του συντεταγμένες, σπεύδει να εμπορευματοποιήσει κάθε κοινωνική σχέση, να γραφειοκρατικοποιήσει τη δημόσια ζωή και να κατακερματίσει την κάθε έκφανση της ανθρωπίνης δραστηριότητας, δημιουργώντας τη λατρεία της εξειδίκευσης. Αυτή η διαδικασία έχει μπει σ’ ένα ιδιαίτερα έντονο ρυθμό μετά την έκρηξη των αντιφάσεων της ιδεολογίας το 1974 μέσα στην προσπάθεια του κυπριακού κράτους να επιβιώσει σαν τέτοιο. Έτσι, τα άτομα, έχοντας αποδεχθεί τη φαινομενικότητα των πραγμάτων, αντανακλούν στις συνειδήσεις τους όλες τις διαστρεβλωμένες εικόνες που το θέαμα παράγει, καθιστώντας τους παθητικούς θεατές της ζωής.

Παρόλα αυτά, μερικοί από εμάς έχουμε σκεφτεί αυτά τα πράγματα, αλλά αισθανόμαστε αδύναμοι να τα αλλάξουμε. Άποψη μας είναι ότι μόνο περνώντας στην πράξη, ατομική ή συλλογική (σίγουρα όχι μέσα από κομματικές και γραφειοκρατικές διαδικασίες) εξασφαλίζουμε το μέλλον αυτού του τόπου και σε τελευταία ανάλυση του πλανήτη ολόκληρου. Η εξουσία, η οποιαδήποτε εξουσία, δεν σκοπεύει να κάνει τίποτα και θα αφήσει τον τόπο σιγά-σιγά να καταστρέφεται στο όνομα της τουριστικής “ανάπτυξης”, του “εθνικού” προβλήματος και του μεταπολεμικού οικονομικού “θαύματος”. Γι’ αυτό και δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε την οικολογία (στο στυλ “επιστροφή στη φύση” κλπ) από το υπόλοιπο κοινωνικό ζήτημα. Γι’ αυτό και πιστεύουμε ότι το θέμα του Ακάμα έχει τοποθετηθεί σε λανθασμένη βάση. Για μας το πρόβλημα δεν είναι το αν η περιοχή θα ανακηρυχτεί “Εθνικό Πάρκο” ή “ρεζερβουάρ” [2], αλλά το ότι πρέπει να σταματήσει κάθε καταστροφική επέμβαση πάνω στη φύση - και ειδικά σε τέτοιους σημαντικούς βιότοπους - είτε αυτή προέρχεται από τους στρατοκράτες της Μεγάλης Βρετανίας που χρόνια

τώρα κάνουν τις ασκήσεις τους στην περιοχή, είτε από τους διάφορους "γνήσιους Κύπριους πατριώτες".

Σ' ένα "ουτοπικό" επίπεδο βέβαια, αυτό που σε γενικές γραμμές θέλουμε είναι να ζήσουμε - και όχι απλά να επιβιώνουμε στα κάτεργα της μισθωτής εργασίας και της ανίας - σε αρμονία με τον εαυτό μας, τους άλλους και τη φύση, μέσα σε συνθήκες σεβασμού της ατομικής ιδιομορφίας, αλληλοκατανόησης και ανθρωπιάς, σε μια αποκεντρωμένη και αυτοδιευθυνόμενη κοινωνία, όπου η ιδιοκτησία, το κράτος και οι στρατοί δεν θα έχουν θέση. Όπου καμιά μορφή εξουσίας, ιεραρχίας, κυριαρχίας και εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο δεν θα υπάρχει. Όπου η τεχνολογία θα λειτουργεί σαν μέσο απελευθέρωσης του ανθρώπου και όχι σαν μέσο υποταγής του. Όπου οι άνθρωποι θα αποφασίζουν μέσα από κοινοτικές, συνοικιακές, εργασιακές, πολιτιστικές κ.α. γενικές συνελεύσεις με άμεση δημοκρατία για την τύχη τους. Όσο φανταχτερά και παλαβά κι αν ακούγονται όλα αυτά, άλλο τόσο αποτελούν για μας τη μοναδική αλήθεια, χωρίς όμως να κατανοούν μια στάσιμη, αμετάβλητη και δογματική ιδεολογία. Στην πραγματικότητα δεν αποτελούν καν ιδεολογία, μιας κι αυτή αποτελεί τη ψευδή συναίσθηση του ανθρώπου ("Σκότωσε την ιδεολογία αντί να τη φοράς καπέλο"). Είναι απλά οι επιθυμίες μας σήμερα και απ' αυτές παίρνουμε τις κατευθύνσεις μας για τη ζωή.

"Σε μια εποχή τέτοιας αστάθειας κάθε δεκαετία συντομεύει μια γενιά αλλαγής κάτω από σταθερές συνθήκες. Θα πρέπει να κοιτάξουμε ακόμα μακρύτερα, στον αιώνα που έρχεται. Δεν μπορούμε να είμαστε υπερβολικά φειδωλοί στην αποδέσμευση της ανθρωπίνης φαντασίας"

ΜΑΡΡΑΙΗ ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ

"Παρατηρήσεις πάνω στο 'κλασσικό' αναρχισμό και τη σύγχρονη οικολογία"

Τώρα, για να επιστρέψουμε από το ταξίδι επιστημονικής φαντασίας στην πραγματικότητα, γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά ότι η Κύπρος άρχισε να χάνει την τουριστική της "ατραξιόν" που είναι η φυσική της ομορφιά και ότι κανένας δεν ενθουσιάζεται μ'αυτήν την ιδέα. Πολύ περισσότερο το κεφάλαιο και το κράτος του που έχουν να χάσουν πολύ περισσότερα απο το φτωχό μικροιδιοκτήτη γης που περιμένει πως και πως να πάει νερό και ηλεκτρισμός στο χωράφι για να κτίσει κι'αυτός κανένα "πάγκαλλο". Δεν έχουν καμιά αμφιβολία ότι το Κράτος και το Κεφάλαιο, αφού έκαναν

ό,τι έκαναν θα τρέξουν στη συνέχεια να ενεργήσουν – στο μέτρο που τους συμφέρει – προς την κατεύθυνση της πρόληψης (βλ. αστυνόμευσης). Μια μέθοδος πολύ διαφορετική από τη δική μας και που έρχεται σε πλήρη αντίθεση μ' αυτά που εμείς οι ελευθεριακοί πιστεύουμε. Το φαινόμενο πάντως (της πρόληψης) έχει πάρει παγκόσμιο χαρακτήρα και είναι ακριβώς εδώ που τα λόγια του Ίβαν Ίλλιτς, ενός από τους καταλληλότερους στοχαστές κοινωνιολογίας αληθεύουν:

"Τα πιθανά σενάρια για το μέλλο της ανθρωπότητας είναι δύο: Η μια κοινωνία που θα διοικείται από οικολόγους μηχανικούς και τεχνοκράτες και που θα ελέγχεται από ιεραρχημένους συγκεντρωτικούς οργανισμούς, αυτό που ονομάζεται ο τεχνο-φασιστικός δρόμος, ή αυτόνομες ομάδες που θα ελέγχουν την ίδια τους τη ζωή για να διαφυλάξουν τον οικολογικό αντίποδα που είναι απαραίτητος στη ζωή: είναι η κοινωνία των συνδαιτημένων."

Πιστεύουμε ότι βρισκόμαστε ήδη στο δρόμο προς το τεχνο-φασισμό, σε μια εποχή όπου η κοινωνία του πετρελαίου αργοπεθαίνει και όπου η πληροφορική, η γενετική, η ηλεκτρονική και πυρηνική τεχνολογία βρίσκονται στα πρώτα τους βήματα. Δεν ελπίζουμε σε καμιά νομοτέλεια του στυλ "έτσι κι'αλλιώς η γη θα γίνει κόκκινη", ούτε έχουμε κλείσει την εξέλιξη του κόσμου στους τρεις τόμους του "Κεφαλαίου". Δεν περιμένουμε καμιά επανάσταση να ξεπροβάλλει σαν ο από μηχανής Θεός, για να ζήσουμε στο αόριστο "αύριο". Η μόνη λύση για μας είναι να ξαναπάρουμε εδώ και τώρα τις τύχες μας στα χέρια μας και να μην την αφήνουμε σε άλλους, είτε αυτοί ονομάζονται κράτος, επιχειρήσεις, εκκλησία, είτε σχολεία, κόμματα, κτλ.

Μ' αυτά τα δεδομένα και έχοντας ξεπεράσει τη ψευδαίσθηση ότι το κράτος σαν τέτοιο μπορεί (και στην πραγματικότητα δεν θέλει) να δώσει μια οποιαδήποτε ουσιαστική λύση σ' αυτό το τόσο σημαντικό πρόβλημα της εποχής μας: της διατήρησης δηλαδή της ισορροπίας στη φύση, πιστεύουμε ότι η αναγκαιότητα της επανοικειοποίησης της υπευθυνότητας είναι περισσότερο από ποτέ ζωτική.

Το θέμα του Ακάμα δεν θα πρέπει λοιπόν να γίνει αυτοσκοπός (αν και παραμένει σήμερα το σημείο αιχμής του προβλήματος), αλλά να αποτελέσει την αρχή μιας συζήτησης και πρακτικής προς την κατεύθυνση της αντιεξουσιαστικής οικολογίας, με στόχο μια κοινωνία χωρίς δούλους και αφέντες.

- Ας αναλάβει λοιπόν ο καθένας τις ευθύνες του.

- Να μην επιτρέψουμε να μετατραπεί ο Ακάμας σε νέα Λεμεσό ή Αγία Νάπα, αλλά ούτε και να παραμείνει σαν πεδίο βολής των στρατοκρατών της Μεγάλης Βρετανίας.

-ΑΝ ΔΕΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΑΔΥΝΑΤΟ
ΘΑ ΒΡΕΘΟΥΜΕ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΟ
ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ.

Αντιεξουσιαστές Λεμεσού
γνήσιοι απόγονοι των εξοντωμένων
αγριόχοιρων του Ακάμα. [3]

Οι υποσημειώσεις είναι της συντακτικής ομάδας της
Εντροπίας:

[1] Το κείμενο δεν φέρει ημερομηνία δημοσίευσης, αλλά πρέπει να γράφτηκε και να κυκλοφόρησε από χέρι σε χέρι στο στέκι της "Χρυσαλλίδας", χωρίς όμως να έχει δημοσιευτεί στο περιοδικό "Τραίνο στην Πόλη", γύρω στο 1985. Το αναδημοσιεύουμε, με αφορμή την πρόσφατη συζήτηση για το μέλλον του "Δασικού Πάρκου Ακάμα".

[2] Πρόκειται για ένα από τα λογοπαίγνια του κειμένου, όπου αντιπαράβάλλεται η έννοια του "nature reserve" με το "ρεζερβουάρ", ενώ για παράδειγμα σε κάποιο άλλο σημείο, γίνεται αναφορά στον "πάγκαλλο", προφανώς σε αντιπαράβολή με το "bungalow".

Ουσιαστικά, το κείμενο στέκεται κριτικά απέναντι και

στις δύο κυρίαρχες αφηγήσεις / οπτικές / προσεγγίσεις της εποχής: αφενός, ένα περιβαλλοντικό λόγο απολιτίκ χαρακτήρα που δεν λαμβάνει υπόψη τις τοπικές κοινότητες και την κοινωνική πραγματικότητα · αφετέρου, μια οικονομιστικού τύπου αναπτυξιακή άποψη που δεν λαμβάνει υπόψη την περιβαλλοντική προστασία και την οικολογική ισορροπία της περιοχής.

[3] Η ευφάνταστη υπογραφή παρουσιάζει εξίσου ιδιαίτερο ενδιαφέρον όπως και τα λογοπαίγνια που εμφανίζονται στο κείμενο. Πρόσφατες επιστημονικές μελέτες από το τεχνοκεντρικό πεδίο της διαχείρισης και διατήρησης της άγριας ζωής (wildlife management and conservation) θέλουν τους αγριόχοιρους να εισάγονται στην Κύπρο μόλις το 1990, για λόγους αναπαραγωγής ως θηρεύσιμα είδη, και να αφανίζονται μέχρι το 2006, για μια σειρά από φυσικογενείς και ανθρωπογενείς λόγους. Ωστόσο, βάσει παλαιότερων ιστορικών αναφορών και αρχαιολογικών ευρημάτων, φαίνεται ότι οι αγριόχοιροι συναντώνταν στην Κύπρο κατά την αρχαιότητα. Ο μύθος του Άδωνι και της Αφροδίτης είναι μάλιστα ενδεικτικός. Σύμφωνα με τη μυθολογία, ο Άδωνις αγαπούσε ιδιαίτερα το κυνήγι και ο Ακάμας ήταν ο αγαπημένος του κυνηγότοπος. Μάλιστα, στην περιοχή Σμυγιάς στον Ακάμα, «έσμιγε» - εξού και η ονομασία - με τη θεά Αφροδίτη. Σύμφωνα με τον μύθο, ο Άδωνις τραυματίστηκε θανάσιμα από έναν αγριόχοιρο σε μια κυνηγετική του εξόρμηση κοντά στο αρχαίο Ιδάλιον στην Λευκωσία.

ΓΙΑ ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΙΤΩΝΩΝ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ **ΒΟΛΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Πάρκο για ανώμαλους θα γίνει ο Ακάμας!

ΑΥΤΗ τη στιγμή ο Ακάμας εξυπηρετεί μόνο τους ανώμαλους οι οποίοι πάγε στον Ακάμα για να πάρουν ναρκωτικά ή να έρθουν σε συνουσία με μια παλιογυναίκα. Η κυβέρνηση θέλει να κάμει τον Ακάμα πάρκο για τους ανώμαλους, ναρκομανείς και άλλους.

ΤΗ δήλωση αυτή έκαμε στην «Αλήθεια» ο Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος, προσθέτοντας ότι ο Ακάμας είναι γεμάτος σύριγγες και προφυλακτικά.

ΕΙΠΕΝ επίσης ότι:

- Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ επιθυμεί να αφήσει τον Ακάμα έτσι όπως είναι για να εξυπηρετήσει αυτούς τους ανθρώπους.
- ΠΡΕΠΕΙ να συνειδητοποιήσουν όλοι ότι «όταν μιλούν για τον Ακάμα μιλούν για την κυβερνητική γη και όχι για τα χωράφια του κόσμου...».

● Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ με τα σχέδια της για τον Ακάμα θέλει να εξασφαλίσει τους Αγγλους για να συνεχίσουν τις ασκήσεις τους και να καταστρέφουν ολοένα και περισσότερο το δάσος. «Γιατί, πρόσθεσε ο Μητροπολίτης, αν κτιστούν ξενοδοχεία δεν θα μπορούν οι Αγγλοι να ρίχνουν τις ροκέτες τους και να συνεχίζουν την καταστροφή».

Απόκομμα από το περιοδικό 'Τρένο στην Πόλη'. Το άρθρο 'Πάρκο για ανώμαλους θα γίνει ο Ακάμας!' είχε δημοσιευτεί στην εφημερίδα 'Αλήθεια'.

Αγώνες για την πόλη στην Κύπρο: Που την Κερύνεια ως την Λεμεσό

Μαρία Χατζημιχαήλ

«Η πόλη ως το κατεχοχόν πεδίο κοινωνικής δραστηριότητας & δράσης αντικατοπτρίζει το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Το φεστιβάλ Οικοπόλις έσσει στοχο την ανάδειξη, αμφισβήτηση και επαναδιαπραγμάτευση των κοινωνικών εντάσεων της καθημερινότητας μες τους δρόμους, τες πλατείες τζιαι τα παγκάκια τούντης πόλης. Μιας πόλης που πλέον πνίεται μες τα καφέ, τα τραπεζάκια, τζιαι τα μοδάτα μπαράκια. Η παλιά πόλη της Λευκωσίας άλλαξε φάτσα: που υπο-ανάπτυκτο ιστορικό κέντρο εκπληρώνει πλέον τη δυνατότητά της ως ιδανικής πόλης-εμπόρευμα. Που τη μια διατηρώντας τη διαφημιστική εικόνα της «τελευταίας μοιρασμένης πρωτεύουσας», τζιαι που την άλλη η ριζική ανάπλαση των τελευταίων χρόνων που την καθιστά ως βιτρίνα «καθαρή» που κοινωνικές σχέσεις τζιαι καταστάσεις οι οποίες αντιτίθενται στις εμπορευματικές σχέσεις διαμεσολαβημένες που το θέαμα.

Ουρανοξύστες για high class διαμερίσματα τζιαι επιχειρήσεις, πεζόδρομοι κατελημμένοι που τα τραπεζάκια των δεκάδων ομοιότυπων μαγαζιών, ελάχιστα παγκάκια, κάντζελα που χρόνο με το χρόνο ψηλώνουν στην εκκλησία της Φανερωμένης, πεζοδρόμια γεμάτα παρκαρισμένα αυτοκίνητα, ενοίκια που ανεβαίνουν τζιαι γίνονται απαγορευτικά για μετανάστες κατοίκους – ούλλα κομμάτι της κοσμοσυρροής ως αποτέλεσμα του gentrification, δημιουργώντας μια πόλη όπου η μόνη αποδεκτή

κοινωνική/πολιτική δραστηριότητα εν η κατανάλωση. Ταυτόχρονα, τέλια, βαρέλλες τζιαι στρατοί αναγκάζουν μας να ζούμε τον γεωγραφικό τζιαι ιστορικό μας χώρο ως μισό, διαμεσολαβημένο που τα σύμβολα του μίσους τζιαι τες κουραστικές αναμονές στα οδοφράγματα για να περπατήσουμε μια απόσταση 100 μέτρων.

Για εμάς τούτοι εν παράγοντες που συνθέτουν ένα προκλητικό τοπίο δράσης, στο οποίο παρεμβαίνουμε δημιουργικά εκφράζοντας τζιαι πραγματώνοντας προτάσεις για κοινωνίες οργανωμένες έξω που ιεραρχικούς, καπιταλιστικούς τζιαι σεξιστικούς θεσμούς τζιαι λογικές, στη βάση της αυτοοργάνωσης, της κοινωνικής αλληλεγγύης τζιαι της συντροφικότητας. Το φεστιβάλ Οικοπόλις διοργανώνεται φέτος για πρώτη φορά, που την ομώνυμη ομάδα εργασίας για την οικολογία τζιαι την πόλη. Έσσει ως στόχο να βάλει κάτω το πρόταγμα της διεκδίκησης της πόλης ως ενός Κοινού, ως πεδίου αντίστασης στην κοινωνική τζιαι περιβαλλοντική επέλαση του νεοφιλελευθερισμού. Θέλουμε να δημιουργήσουμε τες συνθήκες όπου η πόλη βιώνεται ως σημείο αναφοράς τζιαι κοινωνικοποίησης, δράσης τζιαι πειραματισμού, παρά ως γυαλιστερό real estate-εμπόρευμα που αγοράζεται τζιαι πουλιέται σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς τζιαι τις εκάστοτε μόδες».

Η πιο πάνω εισαγωγή εν το κάλεσμα το οποίο ετοιμάστηκε που την συνέλευση του Οικοπόλις για το ομώνυμο φεστιβάλ το οποίο επραγματοποιήθηκε μεταξύ 25-27 Ιουλίου 2018. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης μέρας του φεστιβάλ, η οποία ονομάστηκε «Συναπάντημα των Αγώνων», είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε και να συζητήσουμε για τις εμπειρίες διαφόρων πρωτοβουλιών / ομάδων πολιτών που σχετίζονται με αγώνες για την πόλη, αλλά και για την προστασία της οικολογικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Η εισαγωγική πρόταση του καλέσματος του φεστιβάλ «Οικοπόλις» αντικατοπτρίζει τον στόχο αυτού του συγκριτικού άρθρου. Με την επικέντρωση στις πρωτοβουλίες πόλεων, είτε αυτές είναι ενεργές στο παρόν στάδιο είτε όχι, έχουμε την ευκαιρία να αντλήσουμε τα κοινά χαρακτηριστικά στον τρόπο που αλλάζουν οι πόλεις, τι ωθεί την/τις αλλαγή/ές, και ποιοι έχουν πλέον το δικαίωμα να είναι μέρος της καινούργιας πόλης που δημιουργείται. Μερικές μόνο από τις διάφορες πρωτοβουλίες πολιτών οι οποίες έχουν συγκροτηθεί σε διάφορες πόλεις την τελευταία δεκαετία είναι η «Πρωτοβουλία Κερύνειας» (Girne İnisiyatifi), η «Πρωτοβουλία Αμμοχώστου» (Mağusa İnisiyatifi) και η «Πρωτοβουλία Τεμπλού» (Templos İnisiyatifi) στο βόρειο μέρος του νησιού, και στο νότιο οι «Αγρυπνοι εντός των Τειχών» στη Λευκωσία και διάφορες πρωτοβουλίες στη Λεμεσό, όπως η «Πρωτοβουλία Ενεργών Πολιτών Λεμεσού για τα Ψηλά Κτίρια», η «Πρωτοβουλία/Παρέμβαση για τα Ψηλά Κτίρια στην Λεμεσό» και η πρωτοβουλία «Λεμεσός για Όλους». Τέτοιες πρωτοβουλίες, αν και συχνά (αλλά όχι πάντα) εστιάζουν σε νομικά και τεχνικά κενά στις διαδικασίες, συχνά έχουν ταυτόχρονα μια καθαρά πολιτική ανάλυση, τονίζοντας τις επιπτώσεις που έχουν οι αλλαγές στο πρόσωπο της πόλης στους χρήστες και τους κατοίκους της.

Στη συνέχεια θα εστιάσω σε δύο πρόσφατες περιπτώσεις τέτοιων πρωτοβουλιών στην Κερύνεια και στη Λεμεσό, χρησιμοποιώντας κείμενα που έχουν ετοιμάσει οι ίδιες οι πρωτοβουλίες των δύο πόλεων. Δύο πόλεις οι οποίες, σε μια ενδιαφέρουσα τροπή των γεγονότων, φαίνεται να έχουν ακολουθήσει μια παράλληλη πορεία. Δύο πόλεις παράκτιες, με διάφορα κοινά χαρακτηριστικά, κάτι που πιθανό να έχει επηρεάσει και τους λόγους για τους οποίους μετά το 1974 ελληνοκύπριοι Κερυνιώτες κατέληξαν στη Λεμεσό και Τουρκοκύπριοι Λεμεσιανοί κατέληξαν

στην Κερύνεια. Η παράκτια θέση των δύο πόλεων, αλλά και το αμάγαλμα που δημιουργεί ο συνδυασμός ιστορικών κτιρίων με τη θάλασσα (όπως π.χ. το παράδειγμα των Αποθηκών Θεοδοσίου και των αποθηκών Zeyko) δημιουργεί κοινά στοιχεία όσον αφορά τη σημασία της θάλασσας για τους κατοίκους. Ταυτόχρονα, η πίεση για ανάπτυξη καθιστά τέτοιες πόλεις περισσότερο ευάλωτες λόγω της χρηματικής υπεραξίας της θάλασσας. Όπως παρατηρούμε και στις δύο περιπτώσεις, στόχος του Κράτους και του Κεφαλαίου είναι η δημιουργία ενός τείχους από ψηλά κτίρια στο παραλιακό μέτωπο, έτσι ώστε το δικαίωμα στη θάλασσα να το έχουν οι κατέχοντες.

Σε διαμαρτυρία την οποία διοργάνωσε η πρωτοβουλία «Λεμεσός για Όλους» στις 23 Ιουνίου 2018, η έννοια του δικαιώματος στην πόλη ήταν κεντρική. Το κείμενο το οποίο είχε δοθεί είχε τίτλο «Για το Δικαίωμα στην Πόλη – Για Προσιτή Στέγαση – Για ένα Βιώσιμο Αστικό Περιβάλλον» και ανέφερε:

ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΟΥΣ. Επομένως, οι κάτοικοι έχουν κάθε δικαίωμα να αποφασίζουν οι ίδιοι πώς θέλουν να τις διαμορφώνουν και να τις ανακατασκευάζουν. Η Λεμεσός μεταμορφώνεται όλο και περισσότερο σε μια ψυχρή πόλη εμπορικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Τα τελευταία χρόνια στη Λεμεσό ζούμε τις αρνητικές συνέπειες μιας άναρχης και επιθετικής πολεοδομικής αντίληψης που βάζει τους απλούς κατοίκους και τις ανάγκες τους σε δεύτερη μοίρα. Τα ενοίκια αυξάνονται κατακόρυφα, ενώ όλο και περισσότεροι κάτοικοι αναγκάζονται να φύγουν από τον πυρήνα της πόλης προς αναζήτηση χαμηλότερων ενοικίων.

ΤΑ ΨΗΛΑ ΕΝΟΙΚΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΑΙΤΙΑ ΑΛΛΑ ΤΟ ΣΥΜΠΤΩΜΑ ενός ευρύτερου πολιτικού πλαισίου και ενός καθαρά χρηματοεπενδυτικού προσανατολισμού, μέσα στο οποίο εντάσσεται και η πώληση πολυτελών διαμερισμάτων έναντι υπηκοοτήτων.

ΕΝΑΝΤΙΩΝΟΜΑΣΤΕ στα παράλογα ακριβά ενοίκια στη Λεμεσό, στον εκτοπισμό των χαμηλότερων κοινωνικών στρωμάτων από τον πυρήνα της πόλης, στην άναρχη αδειοδότηση ψηλών κτιρίων και στο μη-παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης το οποίο στηρίζεται στο βραχυπρόθεσμο (και αβέβαιο) κέρδος. Απαιτούμε ένα τέρμα στο συνεχιζόμενο αφανισμό του δημόσιου χώρου και στον αποκλεισμό των πολιτών από τις

αποφάσεις που αφορούν την πόλη τους και τον τόπο εργασίας τους. Σε αυτό το μοντέλο αντιπαραβάλλουμε το αίτημα για μια πολιτική προσεκτικής και στρατηγικής αδειοδότησης ψηλών κτιρίων και απαιτούμε μια ευρύτερη πολιτική κοινωνικής πρόνοιας, έτσι ώστε να περιοριστούν και να αντισταθμιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις της «ελεύθερης αγοράς». Αυτή η πολιτική θα πρέπει να έχει ξεκάθαρο γνώμονα την οικολογία, τη βιωσιμότητα, τον πολιτισμό, την προστασία του ιστορικού κέντρου και τους κατοίκους της πόλης.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ την άμεση και ουσιαστική παρέμβαση της πολιτείας για αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης προσιτής στέγασης, των ψηλών ενοικίων και την άμεση ανέγερση ποιοτικών και προσιτών υποδομών στέγασης για τα μεσαία και χαμηλά

εισοδηματικά στρώματα. Θέλουμε οι κάτοικοι της Λεμεσού να έχουν φωνή στις αποφάσεις που αφορούν το περιβάλλον διαβίωσης τους. Θέλουμε περισσότερους χώρους πρασίνου και άλλους δημόσιους χώρους, στους οποίους οι άνθρωποι να μπορούν να αναπτύσσουν υγιείς κοινωνικές σχέσεις, ελεύθερες από τις πιέσεις του ανταγωνισμού και της αγοράς.

ΚΑΝΕΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΕΝ ΚΕΡΔΗΘΗΚΕ ΧΩΡΙΣ ΑΓΩΝΑ. Αν συμφωνείς με τα παραπάνω αιτήματα, ένωσε τη φωνή σου με τη δική μας στην ανεξάρτητη πρωτοβουλία «Λεμεσός για όλους» και πάλεψε για να κάνουμε τη Λεμεσό μια βιώσιμη πόλη για τους πολλούς και όχι τους λίγους!

Αποθήκες Θεοδοσίου στη Λεμεσό: Η κατεδάφιση τους το 1995 αποτελεί κομβικό σημείο όσον αφορά αφενός τις αντιστάσεις πολιτών ενάντια στην καταστροφή πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης, και αφετέρου τη ραγδαία αλλαγή του παραλιακού μετώπου της πόλης. Φωτογραφίες: Ιστορικό Αρχείο Λεμεσού, Λεμεσού Μνήμες, Ανδρέας Χριστοφόρου.

Αποθήκες πετρελαίου Ζεγκο στην Κερύνεια: Στη θέση τους βρίσκεται πλέον το ξενοδοχείο Kaya Plaza Hotel, η ανέγερση του οποίου υπήρξε η αφορμή για τη δημιουργία της «Πρωτοβουλίας Κερύνειας»). Το μόνο που θυμίζει τις αποθήκες Ζεγκο είναι η καμινάδα στα δεξιά της φωτογραφίας. Φωτογραφίες: Zerrin Kabaoglu

Σε παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν τη συγκεκριμένη μέρα, ο λόγος είχε δοθεί και σε μετανάστες, οι οποίοι επηρεάζονται από το φαινόμενο των ψηλών ενοικίων στη Λεμεσό, κάτι που έχει από μόνο του τη δική του τεράστια σημασία. Σε μια από τις παρεμβάσεις λέχθηκε χαρακτηριστικά:

«I live in Cyprus 30 years now. I came from Lebanon to escape a war and now I am encountering another kind of a war. Cyprus was good before, you know? I worked for 50 euro a week and I was able to raise my kids and provide for my wife and family. Cyprus was very kind to us! I never used to lock my house, because nobody did bother. This year our lease will end. So far, our rent is 600 euro per month and now the landlord is asking us for 1200. I already informed them that I have some health issues and that I cannot work. We even went to the court, and the Cypriot law took the landlord's side! This wouldn't be acceptable before. Now, even law is against us...we are really in a trouble».

Καθώς ο αγώνας των κατοίκων της Λεμεσού συνεχίζεται, μια παρόμοια ιστορία ξεδιπλώνεται στην Κερύνεια. Το κείμενο που ακολουθεί, έχει ετοιμαστεί για το 14ο τεύχος της Εντροπίας από την «Πρωτοβουλία Κερύνειας» γι' αυτό και το βάζω αυτοτελές. Οι αναπτυξιακές πολιτικές του Κράτους και οι επιπτώσεις τους έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά και στις δύο μεριές του νησιού. Είναι σημαντικό να βρίσκουμε ευκαιρίες να συζητούμε και να βρίσκουμε παραλληλισμούς στους αγώνες μας.

The story of the Kyrenia Initiative (Girne İnisiyatifi)

Kyrenia Initiative was formed by the people of Kyrenia region, as a reaction to a change in Kyrenia 2nd Regional Ordinance to provide legal status for a hotel owner who built an illegal number of floors. In a broad sense, the Kyrenia Initiative is fighting for a Kyrenia region (extending from Vasileia / Karşıyaka to Agios Amvrosios / Esentepe) in which right to city and ecological balance is respected, land, air and sea pollution is prevented. Its founding principles include ecology, democratic participation, equality, libertarianism.

3rd of August 2015. A consultation meeting was scheduled, as provided in the law by the City Planning Office, in order to consult Kyrenians on an issue relating to planning and environment. The meeting

was about a change in Kyrenia 2nd regional ordinance that would supposedly contribute to the development of tourism. The real intention of this legal change was to create the legal framework for the legalization of illegally built floors on a hotel which was then under construction by the Kaya Group. The hotel owner's claim in a statement in a newspaper that he has been promised this by ministers and local authorities, was the biggest proof of this.

On the day of the consultation meeting, the Kyrenians made their way to the meeting place spontaneously and filled it with numbers. People were furious knowing that this meeting was done with an ulterior motive and managed to postpone the meeting something which allowed us to organize better and mobilize others. This was the first step towards the Kyrenia City Master Plan and our fight for our city.

When the Kaya Group started building its illegal floors, dumping the waste around and rolling the rocks into the sea; when the city of Kyrenia started to have traffic jams and the sewage being emptied on to our coasts and the government and local authorities taking no action; it was inevitable that Kyrenians would come together in unity and fight against these problems. Together with our comrades from Templos Initiative who had fought a long battle to preserve their village, we had our first meeting in a house next to Kaya Hotel. We were not many in numbers, but we had faith. We were right, we were devoted and we marched on this way not because we were after a financial gain, but to win back the city that we were about to lose.

On the 8th of August the Initiative hosted the first People's Assembly in Kyrenia Peace Park. These assemblies are open to anyone and their aim is to provide a platform for everyone to attend, discuss and make decisions regarding Kyrenia through ecological and democratic means.

Shortly after our first gathering, we visited the municipalities of Agios Epiktitos / Çatalköy, Karavas / Alsancak and Lapithos / Lapta of Kyrenia regarding the latest regional ordinance. We got the support of all three mayors who stated that they received no information on the content of the changes from the government, nor they had been invited to the next consultation meeting. They all promised to put pressure on the government to postpone the next meeting as well.

In the afternoon of the same day we did our first protest at Kyrenia's Hirondelle Roundabout. We warned the government that these regional ordinances will damage Kyrenia and called upon the people of Kyrenia to unify against these changes.

We managed therefore to postpone the second consultation meeting and gained more time. Following that, we held a press statement regarding the latest updates, we started a petition calling for an end to the existing spatial and infrastructural problems and piecemeal amendments caused by regional ordinances to the existing planning laws. The petition also called for democratic participation of civil society organizations and residents in urban planning processes, where the cities are developed based on protection and promotion of their historical, cultural, economic and environmental values. More specifically, the petition also demanded that all the illegal constructions are stopped and all planned changes related to the existing ordinance suspended and a move to a system based on the Master Plans. We continued to organize meetings at various villages of Kyrenia to give information to the people, to exchange thoughts and to gain support.

On 29 August 2016, in order to stand against the changes proposed by Kyrenia 2nd regional ordinance and to specifically oppose legalization of the illegally built floors of Kaya Group at Agios Georgios / Alsancak; we organized a protest. We, as the residents of Kyrenia and the members of the Kyrenia initiative stood at the front lines of the crowd that gathered in front of the Kyrenia Municipality. Many NGOs, political parties and members of parliament attended and supported the protest. In the end, on 1st of September 2016, the last barrier before legalization of the Kyrenia 2nd regional ordinance; the public consultation meeting, was held. Members of the Initiative, NGOs, politicians talked for hours explaining that the proposed changes would make Kyrenia worse. The head of the City Planning Department hardly answered any questions; instead just listened and took notes. At the night of the 8th of September, the Kyrenia 2nd regional ordinance was approved. As a result, we took our fight to another level, this time to the court.

We got the support of political parties represented in the Initiative and attained their support. Afterwards,

one of our activists, Mustafa Berkтуğ, representing the initiative, the Chamber of Earth Sciences Engineers and the Chamber of City Planners filed a case in High Administrative Court for the annulment of the regulation. Similar cases were filed at the same time by Republican Turkish Party, Peoples Party and Communal Democracy Party. The court granted an interim order and finally the ordinance was found illegal. Shortly after the court rule, we made another protest, this time from the sea, and demanded that the Kaya Hotel respected the law and the people, and demolished the illegal stories immediately. Kaya did not carry out the demolition until the court rule against them made them demolish 1 story of the hotel. We had a small victory. This matter was covered by the mainstream media as well, and many newspapers published it on the front page, which in turn gave hope to the people that if we fight we can win.

Our struggle was beyond the Kaya Hotel, and we attended the consultation meeting for a new hotel project behind the Kyrenia Public Hospital as well as the consultation meeting for a "grand otel and marine project" in Lapithos for the lack of a masterplan. Another protest was held at Hirondelle Roundabout to raise awareness and protest against the traffic congestion, the poor quality of the public transportation and the roads, unplanned growth and construction of the city, uncontrolled highrise buildings and waste water disposal to the sea without any purification.

In the mean time, another problem emerged as a result of living in a city without any planning. No new schools had been built to accompany the growing population of Kyrenia, and thus 84 children could not start their primary education last September. When visited, the Education Minister at the time claimed that this was due to the lack of land to built schools on. However, we were very well aware of the fact that if land is found to be irregularly gifted to hoteliers, there should be land available to build more public schools on. With the invitation of the Teachers' Union, all of the school managements in Kyrenia and parents, an initiative called "Let our Children have Schools" was formed. We raised our voices once again, at Kyrenia's Hirondelle Roundabout demanding for childrens basic rights to education and a temporary solution was found for the 84 children and promises were made by the Minister that a new school would be built. In June 2017, Kaya Hotel started filling up the coastline to

increase the amount of their land towards the sea, despite their environmental impact assessment report which stood against it.

We almost never received an answer to any of our petitions and formal letters from the government bodies although it is mandatory by law a point we raised with the Ombudsperson and received her support. Lack of access to information regarding the reports and approvals of the Kaya Hotel project was another problem.

The problems with Kaya Hotel still continues today, and it is only the tip of the iceberg in Kyrenia. Kaya hotel opened their doors this year with an open air disco in the middle of the once quiet neighborhood. Initially, the locals and the activists of the Kyrenia Initiative filed a complaint, and then planned a protest outside the prime minister's office. This resulted in promises to change the relevant rules.

Our struggle that started through the experience with the Templos Initiative and intensified with the Kyrenia Initiative also encouraged other who wants to fight for their own regions.

In October 2017 Bogaz Dikmen and Agirdag residents (located at the northern part of Kyrenia Mountains) formed an initiative against unplanned construction

when another regional ordinance was announced that would affect their areas. In Nicosia, at Yenisehir Neighborhood, people stood against the privatization of public land for the construction of a private student accommodation. There was also an attempt to privatise the Gorno Hill of Kyrenia Mountains through a governmental decision of constructing a Cable Car project to the highest point of Vasilya. Kyrenia initiative showed solidarity to the initiatives formed throughout their struggles and shared experiences.

Though the government backed down from their decision in all three instances, we all know that there will be new attempts. Therefore, in order to be prepared Kyrenia Initiative made at the beginning of 2018 an open call to all other initiatives of the northern part of the island to unite and become one voice under one roof. We held our first meeting, at the Dome Hotel of Kyrenia. Good news is, shortly after the new government was formed in February 2018, the Kyrenia City Master Plan has been finally approved and put in action. This means that, in Kyrenia, hopefully, this is the end of the era of ordinances.

*Since October 2016, more than thirty organizations including political parties and NGOs, have embraced the work of the Initiative and the support is growing.

ΟΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

"Η πλατεία, είναι μία χωρική δομή που προέκυψε από την παράθεση κτηρίων γύρω από έναν **ελεύθερο χώρο**, όχι με τυχαίο τρόπο, αλλά κυρίως μέσα από την πρόθεση των κατοίκων της πόλης, να εντάξουν το «κενό», μέσα στο «πλήρες» του δομημένου περιβάλλοντος και σε άμεση επαφή με τους ανθρώπους. Πρόκειται για μία πρωτογενή ανάγκη του ανθρώπου, για την επαφή του με τα φυσικά στοιχεία της γης και του αέρα, από τα οποία τον απομάκρυνε το «δάπεδο» και η «στέγη» της τεχνητής του κατοικίας"

Η προσπελασιμότητα της πόλης, μέσα από τις αστικές πλατείες.

Νάντια Κρίκου

Για την Λευκωσία οι πιο γνωστές πλατείες είναι τρεις:

Η **Πλατεία Ελευθερίας (1)** δηλαδή ένας πρώην δρόμος 50 μέτρων με πλατιά πεζοδρόμια και νυν εργοτάξιο τα τελευταία 8-9 χρόνια, η **Πλατεία Σολωμού (2)** δηλαδή η αφιετηρία των λεωφορείων καθώς επίσης και η **Πλατεία Φανερωμένης** η οποία ΔΕΝ είναι πλατεία αλλά δρόμος, όπως ανακάλυψαν πριν απο μερικά χρόνια όσες/οι προσπάθησαν να σώσουν από την επέκταση των καφέ το τελευταίο παγκάκι της (όπου καθόντουσαν οι μισιοί τζαι πίνναν βόρκες). Πλατεία όμως είναι η απέναντι πλευρά της εκκλησίας της Φανερωμένης, η **Πλατεία 28ης Οκτωβρίου (3)** όπου εκεί τα παγκάκια γλύτωσαν. Προς ώρας...

Κατευθυνόμενοι απο το κέντρο του σύμπαντος, τον Άγιο Δομέτιο δηλαδή, στην πλατεία Σολωμού, έχουμε ήδη περάσει από ΤΡΕΙΣ ολόκληρες πλατείες. Την **Πλατεία Γεώργιου Πούλια (4)**, όπου ο περιηγητής μπορεί να απολαύσει απο το παγκάκι το πράσινο καθώς και την προτομή του για πολλά χρόνια αντιδήμαρχου Λευκωσίας και πατέρα του αποελ. Στη συνέχεια περνάμε απο το ~~το ράουντ παουτ~~ την **Πλατεία Μάρκου Δράκου (5)** μπροστά από την πύλη Πάφου, όπου στο κέντρο της κυκλικής πλατείας δεσπόζει το άγαλμα του Μάρκου Δράκου. Στη συνέχεια περνάμε απο την **Πλατεία Λοϋντ Τζωρτζ (6)**, του -φιλέλληνα-εχθρού του ελληνισμού- βρετανού πρωθυπουργού, η οποία με την πυκνή της βλάστηση αποτελεί μία όαση στο τσιμέντο της πόλης. Εδώ, ο περιηγητής μπορεί να θαυμάσει επίσης και με πόση μαεστρία γράφτηκε το όνομά του Lloyd George στα γκρίκλις.

...Πλατείες Υπάρχουν πολλές... (απλώς είναι incognito)

Η εκτός των τοιχών πόλη επιφυλάσσει και άλλες πλατείες. Ανεβαίνοντας προς το παλιό Υπουργείο Οικονομικών, βρίσκουμε την **Πλατεία Γρηγόρη Αυξεντίου (7)**, όπου υπάρχει το άγαλμα του ~~Ιωάννη~~ Μιχάλη Καραολή. Στη συνέχεια προχωρώντας προς την λεωφόρο της Ελληνικής πρεσβείας και των Υπουργείων, βρίσκουμε την **Πλατεία Κωνσταντίνου Λεβέντη (8)** όπου δεσπόζει η προτομή του ~~Θεόδωρου~~ ~~του δημάρχου~~ ευεργέτη της ελληνικής παιδείας και πολιτισμού. Λόγω της ανέγερσης του πολεμικού μουσείου δίπλα, ο χώρος της πλατείας δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα (λέμε τώρα...). Γυρνώντας ξανά προς την εντός των τειχών πόλη, δεν γίνεται να μην θαυμάσει κανείς την **Πλατεία Στυλιανού Λένα (9)** μπροστά απο την Βουλή των Αντιπροσώπων, με το απαράμιλλης ομορφιάς πάντρεμα πλακόστρωτου και πρασίνου.

Όπως και οι πλατείες Ελευθερίας και Σολωμού, είναι ουσιαστικά οδικές συνδέσεις της εντός των τοιχών πόλης με την εκτός των τειχών, έτσι και οι άλλοι τρεις δρόμοι είναι και πλατείες. Έτσι έχουμε την **Πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου ή/και Γέφυρα Δώρου Λοΐζου (10)** πιο γνωστή ως "ράουνταμπάουτ του όχι", την **Πλατεία Αρχ. Μακαρίου III (11)** σε περίπτωση που δεν είχαν ονομαστεί αρκετοί δρόμοι με το όνομά του, και τέλος η **Πλατεία Γεωργίου II (12)**. Και οι τρεις πλατείες αυτές έχουν τα χαρακτηριστικά της παλιάς πλατείας Ελευθερίας χωρίς να μπουένε στον κόπο να μεγαλώσουν τα πεζοδρόμια, μιας και είναι η οδηγούν σε συνοικίες της πλέμψας.

Η εντός των τειχών πόλη διαθέτει ακόμα τρεις πλατείες. Την **Πλατεία Αρχ. Κυπριανού (13)** μπροστά από την Αρχιεπισκοπή και το Παγκύπριο Γυμνάσιο, η οποία θα μπορούσαμε να πούμε ότι διαθέτει ένα πλάτος το οποίο συμβολίζει την απόσταση Εκκλησίας και Εκπαίδευσης, στην Κύπρο. Το άγαλμα της Ανεξαρτησίας, ενώ έχει όλα τα χαρακτηριστικά για να γινόταν αξιοπρεπής πλατεία, δεν έγινε ποτέ. Μπροστά απο το χαμάμ συναντάμε την μικρή αλλά έντιμη **Πλατεία Τυλληρίας (14)**, εκτός εάν ως πλατεία εννοείται το πάρκινγκ πίσω από την πινακίδα και απλώς έτυχε να είναι απέναντι το χαμάμ. Τέλος καταλήγουμε στον χώρο που βρισκόμαστε τώρα, την **Πλατεία Μάρξ Δημαρχίας (15)**, τον μόνο ίσως χώρο στην Λευκωσία, που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μία δημόσια πλατεία, τόπο συνάντησης ανθρώπων. Σε αυτό βοήθησε και η εγκατάλειψη του μνημείου ποζερίας, της Στοάς, γιατί όσο ήταν ανοιχτή, η πλατεία λειτουργούσε ως πάρκινγκ. Θα μείνει άραγε ο χώρος ανοιχτός ή θα πνιγεί και αυτός μέσα στην ανάπτυξη;

Ανοιχτοί και δημόσιοι χώροι δεν είναι μόνο οι πλατείες όμως...

"...Το ίδιο συμβαίνει και με την πόλη. Αφήνοντας στην μπάντα τα προσχήματα, λίγο ενδιαφέρει αν η πόλη είναι άσχημη, αν υποβιβάζει τους κατοίκους της, αν είναι αισθητικά, πνευματικά ή φυσικά υποφερτή. Αυτό που μετράει είναι αν οι οικονομικές επιχειρήσεις ακολουθούν μία τέτοια κλιμάκωση και γίνονται με τόση αποτελεσματικότητα, ώστε να ικανοποιούν το μόνο κριτήριο της μπουρζουάδικης επιβίωσης: την οικονομική ανάπτυξη."

Τα όρια της πόλης
Μαραίη Μπούκτσιν

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη φαντασία για να γίνουν οι παραλληλισμοί με την τελευταία "ανάπτυξη" των ψηλών κτηρίων. Κτήρια τα οποία δεν κτίζονται για να καλύψουν τις ανάγκες ενός ολοένα αυξανόμενου πληθισμού της πόλης. Και δεν είναι απλώς ψηλά κτήρια αλλά κτήρια πολυτελείας τα οποία κτίζονται για τις ανάγκες των λίγων και κυρίως αυτών που θέλουν να αγοράσουν μία ευρωπαϊκή υπηρεσιότητα. Τι και αν δεν πρόκειται να μείνει σχεδόν ποτέ κανείς σε αυτά τα πολυτελή διαμερίσματα; Τι και αν εκτοξεύονται ξανά οι τιμές ακινήτων; Τι και οι φτωχότεροι ωθούνται όλο και πιο μακριά από την πόλη; Η αγορά θα ρυθμίσει τον εαυτό της...

Η επιλογή των συγκεκριμένων εγκαταλελειμμένων (ή προς πώληση εδώ και χρόνια) κτηρίων δεν είναι τυχαία. Είναι παραδείγματα κτηρίων που χτίστηκαν με μοναδικό σκοπό το κέρδος. Κτήρια για εμπορική χρήση, τα οποία δεν προορίζονται για οποιανδήποτε εμπορική δραστηριότητα, αλλά αποκλειστικά για υπηρεσίες πολυτελείας. Απευθύνονται στους λίγους δηλαδή. Στη συνέχεια, τα κτήρια αυτά είτε λόγω της έλλειψης αγοραστών είτε λόγω μετακόμισης των εταιριών που βρίσκόντουσαν αυτά, έμειναν άδεια περιμένοντας να γίνει επικερδής η κατεδάφισή τους και η ανέγερση νέου κτηρίου, είτε -ακόμα καλύτερα- να τα ενοικιάσει το Κράτος για να στεγάσει δημόσιες υπηρεσίες, στηρίζοντας έμπρακτα τους στυλοβάτες της κοινωνίας, δηλαδή τους developers

....Μέχρι την επόμενη κατάρρευση

Και λίγα λόγια προς αποκατάσταση του μαύρου...

Τι είναι άραγε ένας δημόσιος χώρος; Μία πλατεία μπορεί να είναι ο χώρος που απλώνονται τα τραπέζια από τις καφετέριες. Ένα πάρκο μπορεί να είναι η αυλή του πολυτελούς κτηριακού συγκροτήματος με γραφεία και πολυτελή διαμερίσματα. Ένας δημόσιος χώρος μπορεί να έχει αφεθεί στην μοίρα του ώστε η όποια ιδιωτική "επένδυση" να αντιμετωπίζεται με αγαλλίαση από τους περίοικους.

Θα πρέπει να γίνει η διάκριση μεταξύ δημόσιου και κρατικού. Το κρατικό, κατα μία έννοια δεν διαφέρει και ιδιαίτερα από το ιδιωτικό. Η κατασκευή και συντήρηση ενός κρατικού / ιδιωτικού χώρου είναι ευθύνη του κράτους / ιδιώτη και συνεπώς αυτοί προσκομίζουν τα ωφέλη από αυτόν.

Ο δημόσιος χώρος όμως, είναι κάτι που ανήκει σε όλους, είναι δηλαδή κάτι **κοινό**, συνεπώς και η ευθύνη αλλά και τα ωφέλη ανήκουν σε όλους. Οστόσο, η αντίληψη των κοινών, δεν είναι κάτι που θεσμοθετείται, αλλά κάτι που βιώνεται από τα ίδια τα άτομα. Κατ' επέκταση η δημιουργία κοινών χώρων έγγυται στη συλλογική δράση των ίδιων των ατόμων.

"...η πόλη είναι μαγική όταν φιλιόμαστε στο πάρκο δίχως φόβο όταν δε γίνονται έφοδοι στα καφενεία και στους σινεμάδες η πόλη είναι ασφυκτική όταν την πνίγουν τα εθνικά ιδεώδη η πόλη είναι ασφυκτική όταν ξυπνάμε με εμβατήρια χακί..."
Μπαλάντα για μία λυπημένη χώρα
Ωχρά Σπειροχαίτη

Χάρης

ΦΑΣΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΣΤΟΥ ΠΗΓΑΔΙΟΥ ΤΟΝ ΠΑΤΟ, ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΡΟΣΝΤΡΕΣΑΡΙΑΤΟ

Space Manifesto

Ανοιχτό κάλεσμα για την δημιουργία του πρώτου σωματείου Drag Performers στην Ελλάδα.

Πόσες φορές ήμασταν έξω από το μαγαζί και πέρασαν τυχαία σκουπίδια και άρχισαν να μας βρίζουν; Πόσες φορές δεν μπορούμε να βγούμε από το σπίτι σαν τις τρελές γιατί φοβόμαστε ότι θα φάμε ξύλο; Πόσες φορές κάναμε show και δεν πληρωθήκαμε; Πότε θα σταματήσει η καταπίεση σου εργάτρια του ξεφτιλίσματος; Σε σένα μιλώ παλαβιάρικο drag περσόνο που εκμεταλλεύονται το εργατικό σου μανικιουρ! Για πόσο καιρό δεν θα μπορείς να βγαίνεις in drag στο χωριό σου να αρμέγεις;

Αγαπημένο μου drag performer χωρίς εσένα γρανάζι δεν γυρνά. Χωρίς εσένα το Sodade δεν θα βγάλει τη νύχτα απόψε. Αν δεν έσκαγε από το πουθενά το lip sync σου ο σερβιτόρος δεν θα έβρισκε όσους δεν πήραν ποτό ακόμα! Οι bears του κλαμπ χωρίς να περιμένουν τι θα κάνεις στο επόμενο show, θα είχαν πάει ήδη στη sauna!

Η δύναμη είναι σε σένα και η δύναμη σου είναι δύναμη όλων μας. Ήρθε η ώρα να φτιάξουμε το δικό μας σωματείο. Αυτό που θα γίνει φορέας ανηθικότητας, πυρήνας της πουτανιάς και αρχή για το τέλος του καπιταλισμού.

Ήρθε ο καιρός να διεκδικήσουμε όσα μας ανήκουν. Σήμερα ας ξεκινήσουμε με τα πολύ βασικά. Αυτά που σε άλλες δουλειές είναι αυτονόητα.

1. Να πληρωνόμαστε. Δεν σου κάνουν χάρη που σε

αφήνουν να κάνεις show. Είναι αμίσθωτη εργασία.

2. Να έχουμε ένα minimum απολαβών που θα το καθορίσουμε όλες μαζί. Make-up, ρούχα, περούκες, παπούτσια, χαλάουα, νύχια. Αυτά θέλουν λεφτά, πολύ χρόνο και πολύ κούραση.

3. Να είμαστε ασφαλισμένες. Το βράδυ είναι δύσκολο. Κόσμος χύνει κάτω τα ποτά του, τα πατάς εσύ, τρως σαβούρα, σπας το πόδι σου, χάνεις το μεροκάματο για κανένα διβδόμαδο. Αυτά θα στα δώσει η θεία σου από τα Κρέστενα που σε έδιωξε από το σπίτι; Δεν νομίζω. Το σωματείο ως πηγή αλληλεγγύης, δημιουργίας, αγώνα.

Μπορεί κάποια στιγμή να συμβεί το οτιδήποτε. Και να σε τρέξει για παράδειγμα η Εκκλησία στα δικαστήρια. Αν δεν σε στηρίξουμε όλες σε αυτό, είμαστε όντως συναδέλφισσες; Θα κάνουμε πάρτυ οικονομικής ενίσχυσης, θα τρέξουμε στα δικαστήρια με πανό. Εμείς θα είμαστε δίπλα σου ρε γαμώτο. Μπορούμε να έχουμε το δικό μας στέκι αντί για γραφεία, όπου θα κάνουμε τα δικά μας show μόνες μας. Το σωματείο μας θα είναι ελευθεριακό. Σίγουρα μακριά από την ΓΣΕΕ, το ΠΑΜΕ και το ΕΠΑΜ.

Από την άλλη με άλλα σωματεία, όπως των ηλεκτρολόγων για παράδειγμα, μπορούμε να βγάζουμε κείμενα, να κατεβαίνουμε στους δρόμους, να αφήνουμε λουλουδάκια στην Καισαριανή. Να κάνουμε shows στα δικά τους πάρτυ οικονομικής ενίσχυσης και να αλλάζουν τα φώτα στα δικά μας.

Ας είμαστε επιτέλους ενωμένες, δυνατές, ανεξάρτητες, διεκδικητικές και επαναστατικές.

Ονειρικό

Οι άντρες τραγούδησαν
(γλυκά, μόνο έτσι μπορείς να το πεις αυτό)
«Πόσο λυπάμαι τα χρόνια που πήγαν χαμένα
Πριν να γνωρίσω εσένα
Που τόσο σ'αγαπώ».
Και ήταν ένας κόσμος όμορφος.

Οι άντρες τραγούδησαν
«Η σκλάβά σου ήμουν,
η σκλάβά σου είμαι
και σκλάβά θα μείνω».

Κι ήταν ένας κόσμος όμορφος.

Οι άντρες τραγούδησαν
«Ακόμα κι αν φύγεις
για το γύρο του κόσμου
θα'σαι πάντα δικός μου
θα είμαστε πάντα μαζί».

Απλά πράγματα για μια γλυκιά επανάσταση
στην ιστορία της ανθρώπινης ύπαρξης.

Πως ταξιδεύουν οι ιδέες: Από-αποικιακός φεμινισμός σε θεωρίες και πρακτικές από την Λατινική Αμερική στη Λευκωσία

Έλενα Βασιλείου

Σε τούτο το άρθρο θα προσπαθήσω να μεταφέρω επιγραμματικά σκέψεις και ιδέες που σχετίζονται με το κεφάλαιο που δημοσίευσα με τίτλο: *Learning from prisons: decolonial feminism and teaching approaches from prison to university* (Vasiliou, 2018). Ο στόχος μου είναι να δώσω το πλαίσιο, μέσα στο οποίο έγραψα το άρθρο, και να συζητήσω τα θεωρητικά προβλήματα που συνάντησα όταν το έγραφα. Θα αναφερθώ συνοπτικά σε τρία σημεία: το ένα είναι η τυχόν εξιδανίκευση θεωριών που έρχονται από άλλα γεωγραφικά και κοινωνικά πλαίσια, ο κίνδυνος ρομαντικοποίησης των φυλακισμένων και η αντίληψη ότι οι κυρίαρχες θεωρίες της δύσης σχετικά με το φύλο (Bulter, 1990) είναι οι μόνες έγκυρες για να αντιληφθούμε τις σχέσεις των φύλων σε κοινωνίες όπως την κυπριακή.

Ο στόχος μου μέσα από το άρθρο αρχικά ήταν να χρησιμοποιήσω την έννοια της επιστημονικής ανυπακοής, που αναπτύχθηκε από τον λατινοαμερικάνο θεωρητικό Mignolo (2011), για να συζητήσω την εφαρμογή ενός προγράμματος κριτικού εγγραμματισμού που πραγματοποιήθηκε στις Κεντρικές Φυλακές Κύπρου από τον Φεβρουάριο του 2014 μέχρι τον Ιούνιο του 2015. Το πρόγραμμα είχε σαν βάση κριτικές προσεγγίσεις στην παιδαγωγική και πραγματοποιήθηκε από τρεις γυναίκες ακαδημαϊκούς (Ιωαννίδου, 2018), αρχικά στην γυναικεία πτέρυγα και αργότερα και στις αντρικές πτέρυγες. Μέσα από τις συνεντεύξεις προέκυψαν ενδιαφέροντα στοιχεία, πολύ περισσότερα από αυτά που φανταζόμουν στην αρχή και που αφορούσαν όχι μόνο τη διδασκαλία ενός προγράμματος στις φυλακές, αλλά και τη σχέση ακαδημίας και φυλακών ως δυο χώρων που έχουν πιο πολλά κοινά στοιχεία απ'ό,τι μπορούμε ίσως αρχικά να φανταστούμε.

Πριν καταλήξω να χρησιμοποιήσω τις ιδέες της απο-αποικιακής θεωρίας σκεφτόμουν αρχικά να γράψω χρησιμοποιώντας κάποιες σκέψεις του Feyerabend

(1975) για τον επιστημονικό αναρχισμό ως ένα τρόπο σκέψης που μπορεί να βοηθήσει να ξεφύγουμε από την ηγεμονία των επιστημών της ψυχολογίας και της εγκληματολογίας όταν προσεγγίζουμε χώρους όπως οι φυλακές. Απέρριψα τελικά τη σκέψη να χρησιμοποιήσω τούτη την θεωρητική σχολή, γιατί σκέφτηκα ότι πρόκειται για κλασικές θεωρίες της δύσης, που αναπαράγουν συνειδήτα ή ασυνείδητα μια δυτική ανδροκεντρική αντίληψη και έτσι στράφηκα προς τις θεωρίες της απο-αποικιακής θεωρίας, αρχικά με τον Mignolo (2011) και στη συνέχεια με την Lugones (2008) και την Icaza (2016). Τούτες οι θεωρίες με βοήθησαν να σκέφτω ότι οι θεωρίες της δύσης δεν λαμβάνουν πολλές φορές υπόψη το φύλο, τη σωματικότητα, την ευαισθησία και τη σεξουαλικότητα ως παράγοντες που συνδιαμορφώνουν τον τρόπο που θεωρητικοποιούμε και ερμηνεύουμε τις θεωρίες σε σχέση με τα βιώματά μας.

Διάβασα τη σχετική βιβλιογραφία, έκανα τις συνεντεύξεις και ήρθε η στιγμή να γράψω το κείμενο. Τα κείμενα που διάβαζα, όμως, αναφέρονταν σε κάποιες λέξεις-κλειδιά που δεν παρουσιάζονταν στις δικές μου συνεντεύξεις. Μια από αυτές τις λέξεις ήταν η λέξη αντίσταση. Στα λατινοαμερικανικά κείμενα οι συγγραφείς αλλά και άτομα που είχαν σχέση με τον χώρο των φυλακών, είτε σαν εκπαιδευτικοί είτε σαν ακτιβιστές, έγραφαν πολύ συχνά για την αντίσταση στην εξουσία, την πατριαρχία, τον ρατσισμό. Στις δικές μου συνεντεύξεις, αλλά και από την εμπειρία που είχα και εγώ στην φυλακή, τούτα τα ζητήματα δεν προέκυπταν ως θέματα που απασχολούσαν συλλογικά τις φυλακισμένες. Από τις συνεντεύξεις έβγαινε από τις ακαδημαϊκούς ένας λόγος που παρουσίαζε το πρόγραμμα εγγραμματισμού ως μια πράξη ανυπακοής απέναντι σε κάποιες ιδέες που προωθούνται από τα δυτικά πανεπιστήμια και έχουν να κάνουν με την ιδέα ότι ο/η πετυχημένος/η ακαδημαϊκός είναι το άτομο που επενδύει όλο του τον

χρόνο στο γράψιμο άρθρων και όχι σε κάποιου είδους ακτιβισμό. Όμως αυτό δεν προέκυπτε ως θέμα για το οποίο μιλούσαν οι ίδιες οι φυλακισμένες.

Έπρεπε λοιπόν να σκεφτώ μήπως ρομαντικοποιώ τις θεωρίες της λατινικής Αμερικής επειδή μιλούν για ζητήματα που με ενδιαφέρουν. Ζητήματα όπως ο φεμινισμός και η κοινωνική αντίσταση αποτελούν μια πάρα πολύ μακρινή πραγματικότητα από τις πιο πολλές γυναίκες ή άντρες της Κύπρου, αλλά αποτελούν μια πολύ πραγματική κατάσταση στην Λατινική Αμερική σε επίπεδο λόγου αλλά και πρακτικών. Κυπριακή βιβλιογραφία όπως το βιβλίο του Κατσουρίδη (2013) με βοήθησαν να βάλω τα πράγματα σ' ένα πλαίσιο, για να εξηγήσω τούτη την έλλειψη ως μια γενικότερη αδυναμία εκ μέρους της κοινωνίας ή μεγάλου μέρους της να αντιδράσει σε κοινωνικά ζητήματα. Εξαίρεση σε τούτο αποτελέσαν την τελευταία πενταετία από τη μια πλευρά η μαζική συμμετοχή στο πρώτο Pride (Λευκωσία, 2014) και μαζικές συμμετοχές και παρεμβάσεις στα ζητήματα του περιβάλλοντος όπως το Φεστιβάλ Οικόπολις (Λευκωσία, 2018) και τις κινητοποιήσεις για τον Ακάμα (Λεμεσός 2016, Λευκωσία 2017, 2018). Επομένως, τούτο το κλίμα δημιουργεί ένα πλαίσιο στο οποίο, αφού στην κοινωνία οι έννοιες των κοινωνικών κινημάτων και της αντίστασης δεν είναι διαδεδομένες, ούτε οι φυλακισμένες γυναίκες ή άντρες θα μιλήσουν με όρους συλλογικής αντίστασης για τον εγκλεισμό τους.

Ο πορτογάλος Santos (2016) γράφει ότι στην Ευρώπη υπάρχει ένας εσωτερικός αποικισμός, που όμως πρέπει να βγει προς τα έξω και να αμφισβητηθεί. Στην Κύπρο τούτη η αμφισβήτηση υπάρχει σε πολύ μικρό βαθμό (Αργυρού, 1987). Επομένως, είχα ένα ακόμα σημείο να συζητήσω στο άρθρο: ότι ουσιαστικά γράφω για τούτες τις θεωρίες της από-αποικιοποίησης τη στιγμή που, ενώ στα πανεπιστήμια ή σε κοινωνικά κινήματα της Ευρώπης και της Νότιας Αφρικής τούτο ήταν μια πολιτική συζήτηση ή ένα ακτιβιστικό κίνημα (De Jong, Icaza, 2017), στην Κύπρο ήταν ένα θέμα που απασχολεί μια μικρή ομάδα ανθρώπων. Αντί να κρύψω τούτο το γεγονός προσπάθησα να το συζητήσω όσο μπορούσα στην εισαγωγή του άρθρου, ότι δηλαδή γράφω για την από-αποικιακή θεωρία από ένα σημείο που δεν υπάρχει πολιτική ή θεωρητική απαίτηση από ομάδες εντός ή εκτός του Πανεπιστημίου για κάτι τέτοιο, αντίθετα με ό,τι έγινε σε Πανεπιστήμια της Νοτιάς Αφρικής ή της Ολλανδίας, όπου σημειωθήκαν καταλήψεις με πολλά

συγκεκριμένα από-αποικιακά μηνύματα σε σχέση με το περιεχόμενο των μαθημάτων ή τη λευκότητα των εκπαιδευτικών (De Jong, Icaza, 2017).

Ταυτόχρονα, όμως, μέσα από τις συνεντεύξεις, ενώ είχαμε μια γραμμικότητα σε σχέση με το ζήτημα της αντίστασης (δηλαδή γραμμικότητα κοινωνίας-φυλακής), είχαμε ένα παράδοξο σε σχέση με την έννοια της ικανότητας στην κριτική σκέψη. Όταν ρώτησα τις ακαδημαϊκούς αν έτυχε να δίνουν το ίδιο υλικό σε φοιτητές και μαθητές φυλακισμένους απάντησαν θετικά, δηλαδή ότι χρησιμοποίησαν παρόμοιο υλικό στο οποίο όμως οι φυλακισμένοι ανταποκρίθηκαν επιδεικνύοντας πιο κριτική σκέψη και ριζοσπαστικότητα στις συζητήσεις που ακολούθησαν. Με αλλά λόγια, η σκέψη των φοιτητών κανονικοποιήθηκε ήδη μέσα στο σύστημα της παιδείας, ενώ οι κρατούμενοι-μαθητές ήταν πιο έτοιμοι για να ασκήσουν κριτική στα κείμενα. Προσπάθησα να κατανοήσω το γιατί. Και πάλι η εξήγηση μου μπορεί να ρομαντικοποιούσε μια συνθήκη ή μια κατάσταση όπως τον εγκλεισμό, με τον ίδιο τρόπο για τον οποίο μίλησα πριν σε σχέση με την εξιδανίκευση των ιδεών της Λατινικής Αμερικής. Ο Medina (2013) γράφει για μια επιστημονολογία των καταπιεσμένων, η οποία έχει ένα χαρακτηριστικό που το δανείζεται από τον Foucault και το ονομάζει «subversive lucidity». Το ζήτημα εδώ ήταν πώς μπορούσα να υποστηρίξω ότι οι φυλακισμένοι ή τέλος πάντων κάποιοι από αυτούς λόγω του εγκλεισμού αποκτούν μια καθαρότητα ή μια ανοικτότητα στη σκέψη, χωρίς την ίδια στιγμή να κατηγορηθώ ότι ρομαντικοποιώ την εγκληματικότητα και αισθητικοποιώ τη βία. Τελικά, παρέθεσα τούτη την άποψη αναγνωρίζοντας όμως ότι και τούτη η προσέγγιση έχει τα όρια της ή τα τυφλά της σημεία.

Το τρίτο σημείο αφορούσε το ότι και οι τρεις ακαδημαϊκοί ανέφεραν ότι, ενώ δεν υπήρχαν ιεραρχικές διαφορές στον τρόπο που άντρες και γυναίκες ανταποκρίθηκαν στο υλικό, εντούτοις οι άντρες κρατούμενοι μπορούσαν να «μπουν» πιο μέσα στα κείμενα με πιο πολλές δεξιότητες στην κριτική και την ανάλυση των κειμένων. Μια από τις ακαδημαϊκούς είπε: «Οι άντρες ήταν πιο χαλαροί μέσα στην φυλακή, ήταν πιο χαρούμενοι», (Ρεμπέκκα, 32). Πέρασα χρόνο να σκέφτομαι τούτο το απόσπασμα και αλλά παρόμοια και να προσπαθώ να το καταλάβω. Πώς να το παραθέσω χωρίς να θεωρηθεί ότι αναπαράγω ουσιοκρατικές αντιλήψεις για το φύλο; Αν το φύλο είναι απλώς μια κατασκευή του λόγου που αναπαράγεται στις κοινωνίες μας, όπως υποστηρίζουν οι ηγεμονικές

θεωρίες της δύσης, τότε πώς να μιλήσουμε για τις διαφορές αντρών και γυναικών στις φυλακές χωρίς να αναπαράγουμε την ουσιοκρατία; Και αν δεν υπάρχει χώρος για μια τέτοια συζήτηση, επειδή συζητά διαφορές στον τρόπο που το φύλο διαμορφώνει το βίωμα του εγκλεισμού, τότε δεν δημιουργεί και τούτο ηγεμονικές θεωρίες; Η Lugones (2008) και Icaza (2016) με βοηθήσαν να γράψω για τούτο το σημείο. Γράφουν, λοιπόν, ότι πρέπει να αναπτύξουμε μια ιστορικά και γεωγραφικά προσδιορισμένη αντίληψη του φύλου και να αντιληφθούμε τις διαφορές σαν κοινωνικοποιημένες sexual differences. Με τούτο τον τρόπο τούτο που προκύπτει από τις αφηγήσεις δεν είναι ουσιοκρατικές διαφορές, αλλά μια διαπραγμάτευση του φύλου και του χώρου κάτω από διαφορετικούς όρους.

Συνοψίζοντας, σε τούτο το μικρό άρθρο προσπάθησα, αντί να συνοψίσω στα ελληνικά το άρθρο μου, να δώσω το υπόβαθρο και τις θεωρητικές δυσκολίες που συνάντησα, όταν ξεκίνησα να γράφω με βάση αποικιακές θεωρίες που αναπτύχθηκαν στη Λατινική Αμερική για ένα πρόγραμμα κριτικού εγγραμματισμού που εφαρμόστηκε στις κυπριακές φυλακές από μια ομάδα ακαδημαϊκών. Στάθηκα σε τρία σημεία που είχαν να κάνουν με τη ρομαντικοποίηση εννοιών που μας ελκύουν είτε με τη ρομαντικοποίηση συνθηκών που επιφέρουν έντονες αλλαγές στον ψυχισμό όπως ο εγκλεισμός, είτε με τον τρόπο που μπορούμε να συζητήσουμε διαφορές των φύλων σε πλαίσια όπως οι φυλακές, χωρίς όμως να αναπαράγουμε ουσιοκρατικές αντιλήψεις αλλά ούτε και να υποστηρίζουμε δυτικές ηγεμονικές θεωρήσεις για το φύλο και τη σεξουαλικότητα.

Πιο πολλές πληροφορίες για το κεφάλαιο μπορείς να βρεις εδώ:

de Jong, Sara, Rosalba Icaza, and Olivia U. Rutazibwa, eds. *Decolonization and Feminisms in Global Teaching and Learning*. Routledge, 2018.

Βιβλιογραφία

Argyrou Vassos. *Tradition and modernity in the Mediterranean: the wedding as symbolic struggle*. No. 101. Cambridge University Press, 1996.

Butler, Judith. *Gender trouble*. routledge, 2002.

de Jong, Sara, Rosalba Icaza, Rolando Vázquez, and Sophie Withaekx. "Decolonising the university." *Tijdschrift voor Genderstudies* 20, no. 3 (2017): 227-231.

de Sousa Santos, Boaventura, Kwame Nimako, Nelson Maldonado-Torres, Anders Burman, Robert Aman, Tendayi Sithole, Camilo Pérez-Bustillo et al. *Decolonizing the Westernized university: Interventions in philosophy of education from within and without*. Lexington Books, 2016.

Feyerabend, Paul. *Against method*. Verso, 1993.

Ioannidou, Elena, Elisavet Kiourti, and Christina Christofidou. "Literacy education in prison: developing a social literacy programme in the prison school of Cyprus." *Research Papers in Education* (2018): 1-24.

Icaza, Rosalba, and Rolando Vázquez. "The coloniality of gender as a radical critique of developmentalism." In *The Palgrave Handbook of Gender and Development*, pp. 62-73. Palgrave Macmillan, London, 2016.

Katsourides, Yiannos. "'Couch Activism' and the Individualisation of Political Demands: Political Behaviour in Contemporary Cypriot Society." *Journal of Contemporary European Studies* 21, no. 1 (2013): 87-103.

Mignolo, Walter. *The darker side of western modernity: Global futures, decolonial options*. Duke University Press, 2011.

Lugones, María. "Coloniality and gender." *Tabula rasa* 9 (2008): 73-102.

Medina, José. *The epistemology of resistance: Gender and racial oppression, epistemic injustice, and the social imagination*. Oxford University Press, 2013.

Vasiliou, E. (2018). Learning from prisons: Decolonial feminism and teaching approaches from prison to university. R. Icaza, ed., *Decolonization and Feminism in Global Teaching and Learning*. Routledge. (Book chapter)

Gig economy: Η hip όψη της ιδιωτικοποίησης των Κοινών τζιαι της εξατομίκευσης της Εργασίας

Δημήτρης

Τέλη του Απρίλη ανακοινώθηκε η κάθοδος στην Κύπρο, αρχικά στην Λευκωσία, μιας ευρωπαϊκής εταιρίας που υπόσχεται να φέρει «επανάσταση» στην αγορά υπηρεσιών ταξί. Με ίντα τρόπον; Επειδή εννά χρησιμοποιάς την εφαρμογήν τους στο κινητό για να καλείς το ταξί, αντί να τηλεφωνάς. Οι οδηγοί στην άλλην άκρην της εφαρμογής εννάν «ελεύθεροι επαγγελματίες», που θα πληρώνουν μέρος των εσόδων τους στην εταιρία που διαμεσολαβεί. Τα ταξί με το σήμα της εταιρίας που ελέγχει την εφαρμογή ήδη κυκλοφορούν στην πόλη.

Πρόκειται για την πρώτη σημαντική επέκταση της «gig economy» στην Κύπρο, τζιαι επέρασεν απαραίτητη μέχρι στιγμής, κάτι το οποίο εν επικίνδυνον για την κοινωνία γενικά τζιαι τους εργαζόμενους ειδικά, τζιαι που μαρτυρά σε έναν βαθμόν την αδυναμία μας να σταθούμεν κριτικά, με πολιτικούς όρους, απέναντι σε κάποιες εφαρμογές της τεχνολογίας. Με τούτον το σημείωμαν θέλω να δείξω κάποιες προβληματικές όψεις τούτης της νέας (για την Κύπρο) τάσης που εννά πλήξει την Εργασίαν τζιαι τα (αστικά) Κοινά.

Ο όρος gig economy αποδόθηκεν στα ελληνικά ως «οικονομία της περιστασιακής απασχόλησης» ή πιο υποτιμητικά σαν «οικονομία της αρπαχτής». Στις αρχικές φάσεις της gig economy στην Δύση, οι «νεοφυείς επιχειρήσεις» (τα startups) που εξεκίνησαν να προωθούν το μοντέλλον τούτον, επροσπαθήσαν να το παρουσιάσουν ως προοδευτικήν εξέλιξη, σαν έναν κοινωνικό κίνημα υπέρ του συνεργατισμού. Εδοκιμάσαν να το ονομάσουν «sharing economy» («οικονομία της κοινοχρησίας ή διαμοιρασμού»), κάτι που όμως εν εκαταφέραν να περάσουν, αφού ευτυχώς υπάρχουν ακόμα κάποια κοινωνικά ανταντακλαστικά.

Στην πραγματικότητα, εν υπάρχει κάτι ουσιαστικά νέον, εκτός που την χρήση της τεχνολογίας σαν μεσάζοντα. Το gig economy ένι η φυσική συνέχεια της τάσης για χαλάρωση των εργασιακών σχέσεων, που θέλει τους εργάτες να γίνουν εργολάβοι του εαυτού τους ενώ εξακολουθούν να βρίσκονται σε σχέσην εξαρτημένης απασχόλησης με κάποιον εργοδότη που

έν θέλει να αναλάβει τες υποχρεώσεις του.

Όταν για παράδειγμαν η πιο γνωστή εταιρία ταξί στο gig economy, η αμερικάνικη Uber, καλείται να αναλάβει υποχρεώσεις προς τους οδηγούς που εργοδοτά, χρησιμοποιά σαν υπεράσπιση το ότι στην ουσία «απλά παρέχει μια πλατφόρμα» που «συνδέει οδηγούς με άτομα που επιθυμούν να ταξιδέψουν», με αντάλαγμαν έναν comission της τάξης του 30% που τους οδηγούς, τζιαι άρα ότι έν έσκει υποχρεώσεις εργοδότη.

Εννοείται ότι αφού οι οδηγοί θεωρούνται αυτοεργοδοτούμενοι τζιαι η Uber απλά μια πλατφόρμα που τους βοηθά να επικοινωνούν με πελάτες, οι οδηγοί εν υπεύθυνοι να φροντίζουν για τη συντήρηση του οχήματός τους με δικά τους έξοδα, για την τήρηση κανόνων ασφαλείας, τζιαι φυσικά για την προστασία του εαυτού τους τζιαι των επιβατών τους που τα αποτέλεσμα της αδιάκοπης υπεραπασχόλησης.

Ανάλογα με την νομικήν επικράτεια, οι οδηγοί της Uber ίσως να μεν ένι καν επαγγελματίες οδηγοί, με την γραμμήν υπεράσπισης της εταιρίας, όταν παραβιάζει συμβάσεις ή κανονισμούς που έχουν να κάμουν με την λειτουργία ταξί σε κάποιαν πόλην, να ένι ότι «οι χρήστες της εφαρμογής μας είναι καθημερινοί άνθρωποι που μοιράζονται τα οχήματά τους με τους συμπολίτες τους μέσω της πλατφόρμας μας». Σε άλλες επικράτειες η Uber ανακοινώνει ότι αποχωρεί ή αναβάλλει την επέκτασιν της ώσπου οι αρχές να προβούν σε νομοθετικές αλλαγές που να ένι συμβατές με το επιχειρηματικόν της μοντέλλον. Σε αρκετές πόλεις στες ΗΠΑ τούτον έριξεν τες τιμές τόσο χαμηλά που οι επαγγελματίες οδηγοί ταξί έν μπορούν να δουλέψουν πλέον, αφήνοντας το gig economy ως τον μόνον «εργοδότη» στην περιοχή.

Πέρα που τα ταξιά, στην Δύση το gig economy εκατάκτησε σημαντικόν μερίδιον της αγοράς σε άλλους τομέες των Υπηρεσιών. Το UberEATS τζιαι το Foodora εν εφαρμογές του ίδιου μοντέλλου στες υπηρεσίες

ντελίβερι — ένας ήδη τρομάχτικά επισφαλής τζιαι επικίνδυνος κλάδος γίνεται ακόμα πιο επικίνδυνος, επειδή οι ντελιβεράδες πλέον θεωρούνται «άτομα που επισκέπτονται ένα εστιατόριο για να παραλάβουν και να παραδώσουν με το ιδιωτικό τους όχημα την παραγγελία κάποιου ατόμου που επικοινωνήσει μαζί τους μέσα από την ψηφιακή πλατφόρμα μας». Άλλες υπηρεσίες όπως το Fiverr ή το TaskRabbit αναλαμβάνουν να συνδέσουν πελάτες τζιαι «ελεύθερους επαγγελματίες» για οτιδήποτε, που κουτσοδουλία ως εξειδικευμένη εργασία. Πιο γνωστόν παράδειγμα στην Κύπρο εν όμως το AirBnB που φέρνει παρόμοια απορρυθμιστική «επανάσταση» στον χώρο των προσωρινών μισθώσεων κατοικίας.

Πέρα που τες επιπτώσεις στα εργασιακά δικαιώματα τζιαι το ίδιο το μέλλον της Εργασίας σαν οργανωμένη κοινωνική ομάδα, το gig economy βλέπει τζιαι τους «χρήστες», δηλαδή την κοινωνία πιο γενικά, τζιαι τες πόλεις μας ως Κοινά αγαθά.

Τοπικές κοινότητες που την Αθήνα ως την Χαβάι οργανώνονται ενάντια στην επέλαση του AirBnB που έσκει σαν αποτέλεσμα την εξαφάνιση των κατοικιών προς μακροπρόθεσμη ενοικίαση, την αύξηση των ενοικίων, τζιαι την τουριστικοποίηση των ως πρόσφατα οικιστικών περιοχών της πόλης τους.

Το hip factor των υπηρεσιών του gig economy οδηγά διάφορες δημοτικές αρχές στο να μειώνουν τις επενδύσεις τους στις δημόσιες συγκοινωνίες, τζιαι να παραχωρούν επιχορηγημένα μονοπώλια σε εταιρίες όπως την Uber, όπως π.χ. έγινε σε διάφορες μεσαίου τζιαι μικρού μεγέθους πόλεις του Καναδά τζιαι των ΗΠΑ. Στην Κύπρο, που οι δημόσιες συγκοινωνίες εν έχουν καν ακόμα καθιερωθεί καλά-καλά, τζιαι που το ιδιωτικόν όχημα κυριαρχεί, η επέκταση των υπηρεσιών ταξί μέσα που τες πλατφόρμες του gig economy —ειδικά αν η πρώτη φάση εν επιτυχής τζιαι επιτρέπει στες εταιρίες να ασκήσουν πιέσεις για χαλαρώσεις στους κανονισμούς— εν σοβαρή υπαρξιακή απειλή για το σύστημα των αστικών λεωφορείων που ήδη μετά δυσκολίας επιβιώνει τζιαι το οποίο προγραμματίζεται να υποβληθεί σε μειώσεις υπηρεσιών μετά το 2020.

Ένας άλλος κίνδυνος για τους «χρήστες» του gig economy εν κάτι που αποτελεί κοινόν πρόβλημα με άλλες χρήσεις της τεχνολογίας. Πράγματα που μέχρι πρόσφατα εθεωρούνταν δημόσια, πλέον εν ιδιωτικά τζιαι διέπονται που όρους χρήσης που καθορίζονται μονομερώς που ιδιωτικές εταιρίες. Σαν ενοικιαστής στην Κύπρο, προστατεύκεσαι που έναν αρκετά ισχυρόν νομικό πλαίσιο που αυθαιρεσίες του ιδιοκτήτη. Σαν πελάτης κάποιας εταιρίας, έσεις δικαιώματα ως καταναλωτής.

Στο gig economy, γίνεσαι απλά χρήστης μιας ιδιωτικής τεχνολογικής πλατφόρμας που προσφέρει «υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης με σκοπό την ανταλλαγή», που την οποία οι διαχειριστές μπορούν να σε αποκλείσουν όποτε θέλουν.

Υπάρχει η πρόσφατη περίπτωση του Jackson Cunningham που καταγγέλλει ότι το AirBnB εμπλόκκαρε τον για πάντα που το να μπορεί να μείνει σε κατοικίες που ενοικιάζονται μέσω της πλατφόρμας τους, ενώ αρνούνται να του πουν καν τον λόγον που έφερεν τούτον τον αποκλεισμό, αφού οι όροι χρήσης με τους οποίους εσυμφώνησε επιτρέπουν στην AirBnB να αποκλείει χρήστες χωρίς εξηγήσεις τζιαι διαδικασίες αποκατάστασης πρόσβασης.

Στο Uber, όπου οι πελάτες βαθμολογούν τους οδηγούς, τζιαι οι οδηγοί βαθμολογούν τους πελάτες, όσοι συγκεντρώσουν χαμηλή βαθμολογία αποκλείονται που την δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας. Οι εταιρίες που διαχειρίζονται τες πλατφόρμες διατηρούν τζιαι το δικαίωμα να

μπλοκκάρουν χρήστες τζιαι οδηγούς κατά το δοκούν. Αν ζεις σε μίαν συντηρητική πόλη των ΗΠΑ ή του Καναδά για παράδειγμα, όπου οι δημόσιες συγκοινωνίες αντικαταστάθηκαν με το Uber, μπορείς να βρεθείς χωρίς πρόσβαση σε μεταφορές, επειδή συγκεντρώνεις αρνητικές βαθμολογίες που οδηγούς που εν προκατειλημμένοι ενάντια σε κάποιον χαρακτηριστικόν σου όπως το φύλον τζιαι η εθνικότητα σου, ή το αντίστοιχον αν είσαι εσύ ο οδηγός που προέρχεται που μια μειονοτική κοινωνική ομάδα.

Υπάρχει δε τζιαι το ζήτημα της επιτήρησης που εισάγουν τα ταξιά του gig economy. Ως τωρά, εμπόρες να πιάσεις ταξί χωρίς να δώκεις ούτε όνομα, τζιαι να πλερώσεις με μετρητά. Με υπηρεσίες όπως το Uber, η κράτηση τζιαι η πληρωμή γίνονται αναγκαστικά επώνυμα, τζιαι το αρχείο της κάθε διαδρομής που εκτελείται αποθηκεύεται «για σκοπούς καλύτερης εξυπηρέτησης».

Μία πραγματική «οικονομία της μοιρασιάς» εν θεμιτή. Μπορεί να μεν μοιράζουμαι την αισιοδοξία κάποιων ότι η σπάνη εννά ξεπεραστεί (το λεγόμενον post-scarcity έρκεται κόντρα σε πολλά βασικούς φυσικούς νόμους που εν αλλάσσουν όσον τζιαι αν διαδηλώσουμε εναντίον της θερμοδυναμικής), αλλά οτιδήποτε μας επιτρέπει να απομακρυνθούμε που την ατομική ιδιοκτησία τζιαι να ξεκινήσουμε να χρησιμοποιούμε τους πόρους τζιαι τα εργαλεία που έχουμε στην διάθεση μας συνεργατικά τζιαι αλληλέγγυα μόνον

θετικά μπορεί να έσει, ακόμα τζιαι αν γίνεται σε μισιάν κλίμακα αρχικά.

Το gig economy όμως, ακόμα τζιαι αν επροσπάθησεν να παρουσιαστεί σαν υλοποίηση της προοδευτικής ιδέας της μοιρασιάς αρχικά, τζιαι παρά την αίγλη που φέρνει μαζίν του λόγω της χρήσης της τεχνολογίας, έν έσει καμιά σχέση με την αλληλέγγυαν οικονομία. Αν καταφέρει να εδραιωθεί τζιαι στην Κύπρο, τα αποτελέσματα εννά ακόμα πιο δυσμενείς εργασιακές συνθήκες, τζιαι επιδείνωση των κοινωνικών αποκλεισμών. Πρέπει που την μίαν, να μεν το αποδεχτούμεν ούτε να το αγνοήσουμεν, αλλά να το δούμεν μέσα που πολιτικόν πρίσμα. Πρέπει τζιαι που την άλλην να προτείνουμεν τζιαι να προεικονίσουμεν αντιιεραρχικές τζιαι αντικαπιταλιστικές εναλλαχτικές στον βαθμό που μπόρουμεν σε κάθε συγκυρία.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

oh! Zackie #κουιαρτσιφτετελού μου, Zackie Oh!

Δέσποινα

Πάντα περίμενα πότε θα ανταμώσουμε και θα χορέψουμε ξανά...ήσουν η κουίαρ τσιφτετελού μου...ήμασαν οι κουίαρ τσιφτετελούδες, πολύχρωμα, με γκλίτερ κάτω από την ντισκομπάλα να χορεύουμε σαν να μην υπάρχει αύριο.

Ήσουν η ζωή, μας έμαθες να δούμε τη ζωή αλλιώς, να σπρώξουμε τα όριά μας. Άνοιξες δρόμους σε τόσα πεδία -ακτιβιστικά, καλλιτεχνικά, ερωτικά, σεξουαλικά... Όταν σε γνώρισα από κοντά πιο ουσιαστικά, μετά από κάποια χρόνια που ήμασαν φίλοι διαδικτυακά [αφού είχαμε συστηθεί τότε στο 1ο μου πράιντ της Αθήνας το 2010] και μετά που σε φιλοξενήσαμε διαδικτυακά στην εκπομπή «over the rainbow» που είχαμε με τον φίλο Γιώργη Ρεγγίνο, ήταν έρωτας. Έρωτας, πέρα από νόρμες και ταυτότητες σεξουαλικότητας, ήταν σαν να σε γνώριζα χρόνια. Ένα βλέμμα, μια αγκαλιά, η ενέργεια σου, ένα φιλί στο στόμα κάποια στιγμή. Αυτό ήταν. Οι κουίαρ ψυχές, εξάλλου, δεν θέλουν πολλά-

πολλά. Άνθρωπο, που μαζί του χορεύεις σαν να μην υπάρχει αύριο, πάνω στο μπαρ, να χορεύεις από Μαντόνα ως τσιφτετέλια, που ζει τη στιγμή, τον έρωτα ελεύθερα in their own slutty way. Δεν θες τίποτε άλλο... Αυτό ήταν ζωή, γαμώτο.

Δεν περίμενα ποτέ ότι θα χόρευα στη μνήμη σου, ότι θα γνώριζα τα κουίαρ μαγαζιά της Αθήνας νιώθοντάς σε μέσα μου και χωρίς να είσαι δίπλα μας να χορεύουμε ατέλειωτα... ότι θα κάναμε πορεία στη μνήμη σου στην Κύπρο, αντί να έχουμε ηβέντ με την Zackie Oh!, όπως τόσο πολύ ήθελα και το συζητήσαμε κατά καιρούς. Δεν, δεν, δεν το χωράει ο νους ακόμα... «Ευχή και κατάρρα οι ζωές μας, με όλα όσα είμαστε, αγώνας», σου 'γραψα τότε που βιώναμε το πένθος για το Ορλάντο και τη δολοφονία στο γκέι κλάμπ. Ένα πένθος που το βιώσαμε μαζί έντονα, μοιραζόμενοι την κοινή μας αγάπη για τον χορό, δεν πιστεύαμε πως σε ένα χώρο που είναι η χαρά του κόσμου μας, αυτή η χαρά διακόπηκε τόσο μα τόσο βίαια. Τότε ήθελα να

κάνω ένα κουίαρ πάρτι ως πένθος για το Ορλάντο και ήθελα να 'ρθεις, και το μιλήσαμε, δεν μπορέσαμε όμως να το κάνουμε ποτέ εκείνο το πάρτι. Αυτό που μοιραστήκαμε έντονα ήταν ο χορός ως ανάγκη, ως μέσο έκφρασης του πένθους μας και ως αντίσταση στην κοινωνία που μας σκοτώνει τόσο βίαια. Λέγαμε τότε πόσο ανάγκη είναι τέτοιες στιγμές να έχουμε την κουίαρ οικογένεια μας κοντά, να χορέψουμε μαζί, να αγκαλιαστούμε, να στηρίξουμε η μια την άλλη.

Τώρα, δυο χρόνια μετά που βιώσαμε μαζί το πένθος του Ορλάντο, πενθούν τα σωθικά μου για σένα, αφού τόσο βίαια με τη δολοφονία σου σταμάτησε ο χωρο-χρόνος, λες και κάποιος ξερίζωσε κομμάτι της καρδιάς μας, τόσο βίαια όσο και η δολοφονία σου. Αυτή τη φορά δεν πρόλαβες να ξεφύγεις ως Ζακ, όπως άλλες φορές που ξέφευγες, τσιρίζοντας και τρέχοντας με τα τακούνια ως Zackie oh!. Σημείωσε, το βράδυ πριν μάθω για το ποιος ήταν ο «επίδοξος πρεζάκιος ληστής με το μαχαίρι», είχα δει όνειρο ότι ήμουν επιτέλους Αθήνα την περίοδο του πράιντ, ότι είχα δει παλιούς φίλους, αλλά γνώρισα και πολλά καινούργια άτομα. Και ξύπνησα με ένα πολύ έντονο συναίσθημα χαράς. Αυτή ήταν και η τελευταία νύχτα που κοιμήθηκα «κανονικά».

Ήμουν στην Γλάστωνος [ο δρόμος στην Ομόνοια που έγινε η δολοφονία] πριν από λίγες μέρες και μου λέει μια κυρία, «είσαι πολύ τυχερή». Πάγωσα λίγο και μετά τη ρωτάω, «γιατί;». Μου λέει, «γιατί γνώρισες αυτό τον άνθρωπο και ζήσατε όσα ζήσατε». Σάστισα, αν και ξέρω ότι έχει δίκιο, όσο και αν ακόμα είναι αδύνατο να επεξεργαστώ αυτό που έγινε, βιώνοντας αυτό το πένθος, ένα κουίαρ πένθος, που δεν είναι ατομικό μόνο, είναι συλλογικό με πολλές εκφάνσεις -πολιτικά, με πολλαπλά τραύματα και πληγές για την καθεμιά μας χωριστά αλλά και συλλογικά-, που μας φέρνει κοντά σαν ένα είδος κουίαρ οικογένειας που την έφερε κοντά η Ζάκι και ο Ζακ, που με έφερε στην Αθήνα 3 χρόνια μετά, όχι για να δω τον Ζακ αλλά για να πενθήσουμε για αυτήν, να θρηνήσουμε και να βγούμε στους δρόμους in rainbow, in glitter & in drag διεκδικώντας δικαιοσύνη. Μια οικογένεια με όλες σας, μαζί τα πιο όμορφα, γκλιτεράτα, πολύχρωμα πλάσματα της Αθήνας, που γνώρισα εκείνη την Τρίτη περιμένοντας όλες μαζί εκείνο το λεωφορείο για την Ιτέα και μετά σε όλα όσα ακολούθησαν.

Σαν ταινία... Είναι από τότε που αναρωτιέμαι αν τα

ζήσαμε όντως όλα αυτά. Καλά καλά να με ρωτήσεις δεν θυμάμαι που είναι η Ιτέα, ούτε πώς πήγα-ήρθα, πήγα-ήρθα Αθήνα, με τον χωρο-χρόνο να είναι σταματημένος...

Το λες και επανάσταση ότι κάναμε κηδεία-πράιντ στην Ιτέα, άτομα κουίαρ, ντραγκ κουίνς, sex workers, οροθετικά κ.λπ. Όλοι μαζί διεκδικήσαμε τον χώρο μας σε ένα επαρχιακό χωριό με το δικό μας «τουπέ του περιθωρίου» [με το ίδιο τουπέ που ήταν όλη σου η ζωή], για να θρηνήσουμε μαζί ως κουίαρ οικογένεια με την υπόλοιπη οικογένεια και το χωριό, ρίχνοντας γκλίτερ [που έμαθα ότι για μέρες μετά έλαμπε ανάμεσα στους κατοίκους του χωριού] και τραγουδώντας «like a prayer». Έναν χώρο, που για τις κουίαρ ζωές μας δεν είναι δεδομένος -δεν είναι καθόλου δεδομένο ότι μπορείς να έχεις χώρο και τρόπους να θρηνήσεις ένα αγαπημένο σου άτομο μαζί με την υπόλοιπη οικογένεια. Ζωές, που πολλοί θεωρούν ότι δεν αξίζει ούτε να βιώνονται, ούτε να γιορτάζονται μα ούτε και να πενθούνται, αυτές οι ζωές του περιθωρίου. Και η δική σου είχε όλων των λογίων περιθώρια -ως περήφανα αδερφή, τσουλάρα, οροθετικός, αντιφασίστας, drag queen και τόσα άλλα για τα οποία θα σε θυμόμαστε, χωρίς να διαγράφουμε κάποια από αυτά, γιατί αυτό θα σήμαινε ότι διαγράφουμε το ποια ήσουν και δεν θα τιμούσε τη μνήμη σου. Αυτός ο θρήνος, λοιπόν, και το πένθος ήταν το κλικ που μας ένωσε, σαν οικογένεια, άτομα πολλά από τα οποία ανταμώσαμε εκείνη την μέρα και άλλα με τα οποία είχαμε χρόνια να συναντηθούμε από κοντά.

«Life is a mystery» και we need to keep breathing, resisting, dancing for you, with you, through you for justice, our queer queen Zackie oh! Ευχαριστώ για όλα όσα μοιραστήκαμε, για όλους τους χορούς, τις αγκαλιές, για τη φιλοξενία, για όλα όσα ήσουν, για όλους τους ανθρώπους που μπήκαν στη ζωή μου και γίναμε κουίαρ οικογένεια και που φρόντισες να είμαστε όλα μαζί, συνδέοντας Ελλάδα, Κύπρο αλλά και τόσες άλλες χώρες.

Αγαπώ σας όμορφα, κουίαρ πλάσματα, που για μένα είστε το μέλλον της πόλης, οι κουίαρ, η ντραγκ κοινότητα και οι sex workers. Από Λευκωσία ως Αθήνα, αδερφές τσουλάρες πάντα ενωμένες. Θα ανταμώσουμε σύντομα. Η καρδιά μου, άλλωστε, είναι εκεί με τις υπόλοιπες κουίαρ τσιφτετελούδες. Είμαστε πολύ τυχερές για όσα ζήσαμε, λοιπόν, ακόμα και αν

τόσο βίαια δολοφόνησαν μια απο εμάς. Αλλά είμαστε σπόρος απέναντι τους στη διεκδίκηση δικαιοσύνης αλλά και για έναν κόσμο που θα μας χωρά όλες: κουίαρ, τσούλες, αδερφές, οροθετικούς, πρεζάκια, sex workers κλπ. Ένας γκλιτεράτος κόσμος που θα χωρά όλες τις διαφορετικότητες και θα τις αγκαλιάζει, δεν θα τις δολοφονεί, δεν θα τις κανιβαλίζει, δεν θα τις χλευάζει, δεν θα είναι απαθής σε μια δολοφονία. Ένας κόσμος, που δεν θα δολοφονεί όλα όσα φοβάται και που κρυφά ποθεί.

Πρέπει να μάθουμε να χορεύουμε ξανά, λοιπόν, χωρίς εσένα δίπλα μας. Θα χορεύουμε νιώθοντας σε μέσα μας, μιλώντας για τη δική σου αλήθεια, μέσα από την κουίαρ και slutty ενέργειά σου Zackie Oh! our queen. Για να μη βιώσουμε άλλες απώλειες και για να ξέρω τι απαντούμε και τι κάνουμε όταν μας ρωτούν «δηλαδή, μπορεί να με σκοτώσουν τζαι μένα;», όπως προχτές ένας κουίαρ κύπριος που μένει Αθήνα με ρώτησε τόσο αυθόρμητα.

«Μπράβο, συνεχίστε τους αγώνες σας», ήρθε και μας είπε στην κηδεία μια θεία σου. Έτσι και θα συνεχίσουμε, λοιπόν, μέσα από τις ρωγμές που άνοιξε η δολοφονία σου. Μαζί θα χορέψουμε ξανά όλες και θα ρίχνουμε γκλίτερ κάτω από την ντισκομπάλα [χωρίς αύριο] με Μαντόνα και τσιφτετέλια, ελευθερώνοντας τις κλειδωμένες βασιλίσσές μας.

#justice4ZakZackie

our queer faggot hiv positive slut drag queen

*Το κείμενο αυτό γράφτηκε και διαβάστηκε για την εκδήλωση στο AMOQA [Athens Museum of Queer Arts], που έγινε στις 11/10 με τίτλο «Μιλήστε για το Ζακ/Zackie», και τροποποιήθηκε μερικώς για τη δημοσίευση στην Εντροπία.

Oh Zackie
Zackie Oh

Τι άλλο να γραφτεί:

Ποιές λέξεις εν πιο πιθανό να διαπεράσουν τον
εγκέφαλο σου

Αφού είσαι αναίσθητον ον τζι εν σε τζιζιεί τίποτε πκιον
Τ αφκιά σου εν ανοιχτά μόνον άμμαν θέλεις να
ακούσεις

Τα μμάθκια σου το ίδιο

Τα σχιέρκα σου ανοίεις τα μόνο για να αρπάξεις

Τα πόθκια σου εχτός που να περπατάς έσχιεις τα για
να κλωτσούν

Τι άλλο να ειπωθεί:

Που ξυπνάς το πρωί τζιαι διατάσσεις καφέ τζιαι
κάποια γυαλίζει σου τα παπούτσια για να μπορείς να
περπατάς δίπλα που πεινασμένους τζιαι να νιώθεις
χορτάτος

Τζιαι νεκατσιάς

Άμπα τζιαι κλέψουν

Άμπα τζιαι κολλήσουν σε

όμως κακομοίρη εκολλήσαν σε άλλοι κάτι θανατηφόρο
Κάτι που τζιαι να θέλεις να γιατρευτεί εσύ προτιμάς το
παρα τον πάτσο της διαφορετικότητας,

Της πραγματικότητας

Μακάρι να ηταν κολλητική η αλληλεγγύη

Μακάρι να εκόλλας λίγην αθρωπκιάν

Μακάρι να εθώρες κάτι πέραν που όσα σε τυφλώνουν
ΕΣΥ

Που περπατάς τζιαι κλωτσάς ότι έννεν γυαλλιστερό
τζιαι λείο

Ότι απλώνει το σχιέρι όσον να πιαστεί που κάπου να
μπορεί να σηκωθεί

Ότι εμαθες πως εν χιτιζιόν τζιαι βρωμεί

Ότι φοάσαι

Ότι φοάσαι

Ότι φοάσαι είσαι

Ένας κλέφτης

Έκλεψες μια ζωή

Τζιαι εσκούπισες μετά τζιαι εμέτρησες να δεις αν λείπει
τίποτε

Κάποιος σημερα λείπει

Αναστασία

Ξύπνησα

κι ήταν πολιτική πράξη.

Έφτιαξα καφέ και ο καφές ήταν πολιτική πράξη.

Έκανα ντουζ και το νερό ήταν.

Περπάτησα στον δρόμο με κοντό σορτς και ένα Bob
Mizer τανκ τοπ

και ήταν πολιτική πράξη, το περπάτημα με το σορτς
και η φωτό του σφίχτη

με το στινγκ στην αφίσα. Ξέχασα τα γυαλιά ηλίου μου

κι αργότερα, στο τρένο, ήταν πολιτική πράξη,

όταν μελέτησα κάθε ωραίο άντρα στην αμαξοστοιχία.

Ήταν πολιτική πράξη το ποιους έβρισκα ωραίους.

Πήγα στη δουλειά στο πανεπιστήμιο και όλα ήταν
προφανέστατα πολύ πολιτικά, το τμήμα και το ίδρυμα.

Όλα τα τσιγάρα που κάπνισα ήταν πολιτική πράξη,

εκεί που τα πέταξα όταν τελείωσα.

Ήμουν ξανθός και ήταν πολιτική πράξη.

Όπως και η διαφορά ανάμεσα στο «ξανθός» και
«ξανθιά».

Είχα μακριά μαλλιά και ήταν πολιτική πράξη. Τα
ξύρισα και ήταν.

Το ότι δεν ήξερα πώς να πενθήσω όταν
δολοφονούσαν κάποιον ακόμα στην Αμερική
ήταν πολιτική πράξη, και ήταν πολιτική πράξη όταν η
Αμερική σκότωνε κάποιον ακόμα,

ποιοι ήταν ποιο το χρώμα και το φύλο τους και ποιος
ήμουν εγώ σε σχέση με αυτούς.

Αδυνατούσα να το σκεφτώ για πολύ χωρίς να
αισθανθώ απελπισία όπως

στην παιδική ηλικία. Ήμουν παιδί και ήταν πολιτική
πράξη, όντας αγόρι που δεν τα

πήγαινε καλά στο να 'ναι αγόρι. Έτρωγα γκολ κι έτσι η
μπάλα ήταν πολιτική πράξη.

Το ότι ήταν καινούργια τα λεφτά του μπαμπα μου ήταν
πολιτική πράξη, κάτι έδειχνε.

Κάποιος με φώναξε πουστάρα κι ήταν πολιτική πράξη.

Με φώναξα πουστάρα κι ήταν πολιτική πράξη.

Το πόσο δύσκολα αισθανόμουν πως περνούσα σε
σχέση με το πόσο δύσκολα

όντως περνούσα ήταν πολιτική πράξη. Νόμιζα ότι
μπορούσα να γίνω συγγραφέας

και ήταν πολιτική πράξη ότι μπορούσα να το
φανταστώ.

Νόμιζα πως δεν ήμουν ποιητής της πολιτικής πράξης
κι όμως η φαντασία μου κινούνταν πολιτικά.

Πάντοτε ήταν έτσι, απλά κοιμόμουν τόσα χρόνια.

—Τζέιμσον Φιτζπάτρικ

απόδοση του ποιήματος στα ελληνικά από τον Sam
Albatros

<https://queerpoets.com/jameson-fitzpatrick/>

Ποιός είναι ο νεκρός τελικά;

(προσπάθεια να χωρέσω σε λίγες λέξεις ό,τι σκέφτομαι αυτές τις μέρες - για το Zak)
George Papadimitriou (Papavits)

συλλογικό πένθος // γεννήθηκα μέσα από αυτό
πρέζα κανονικότητας // η παράτερη αναζήτηση κάθε
αδερφής
κατάτμηση εαυτού // κόψε - ράψε μέχρι να ταιριάξεις
δε θα ταιριάξεις ποτέ // ευλογία και κατάρα κάθε
περιθωριακού πούστη
συλλογική διεργασία // μας σκοτώνουν, ας φωνάξουμε
συλλογική διαμαρτυρία // μας σκοτώνουν,
πουστρόσκη το όπλο μας
μεσημέρι στην ομόνοια μας δολοφονούν
μας δολοφονούν
«αδερφή, πρεζάκι και ληστής να μη γίνεις // ο
απόπατος του ελληνικού ωχαδελφάτου
αδελφάτο, χι χι
βαρύς ήταν ο πυροσβεστήρας // βαριά και η ύπαρξη
μας
Στη μήτρα θα μας δολοφονούσαν // αν μπορούσαν κι
εκεί
πολύ θα το ήθελαν // «αδελφή μόνο μη γίνεις»
αδελφή ωσάν «πρωκτός το νόημα της ζωής σου
ολάκερης»
όσο γλυκός ο πρωκτός
άλλο τόσο η αηδία τους
ιδανική, διαβολικά πλασμένη, η καύλα ενώνει τα
κεφάλια
μέχρι τη μπουνιά
μέχρι να μας πουν «ε προστάτευε κι αυτός την
περιουσία του»
μέχρι τη δολοφονία
μέχρι το φασίστα ιατροδικαστή
μέχρι να με σκοτώσουν κι εμένα
κι εσένα

μέχρι να «καθαρίσει αυτή η πόλη»
τι θα φταίνει; το αλκόολ; η φούντα; η πρέζα;
πόσο «αυτοδικία» θα είναι;
η δολοφονία ως πράξη συστημική
ως κοινωνική επιταγή
ως κρατικός μηχανισμός
ως η απελευθέρωσή τους
απελευθέρωση από το φόβο τους
την οργή τους
τον αποτροπιασμό τους
τα σώματά τους
τις επιθυμίες τους
τις καύλες τους
τον εαυτό τους
η δολοφονία ως απελευθέρωση;
γελάω
και κλαίω
η δολοφονία ως απελευθέρωση!
άκου το
σκέψου το
νιώσε το
για να νιώσεις ελεύθερος, πρέπει να με σκοτώσεις
να κυλήσει το αίμα μου στο δρόμο
να φωνάζεις από τον καναπέ στη τιβί και στο κινητό
«μα προκάλεσε και αυτός»
και η μαύρη οθόνη να σε κοιτάει ψυχρή και άδεια
όπως είναι η κανονικότητά σου χωρίς εμένα
η δολοφονία ως κανονικότητα;
τεμάχισέ με, και χώσε με στα θεμέλια του σπιτιού σου
ίσως έτσι να φοβάσαι λιγότερο αν θα πέσει και σε
πλακώσει
αλλά το ξέρουμε και οι δύο πως είσαι ήδη αυτό που
φοβάσαι
νεκρός

«Για τα Ψηλά Κτίρια και το Δικαίωμα στον Ουρανό»

Το φεγγάρι κομμάτια κι ο ήλιος μισός, [...]
Ποιος νόμος παρανόμως μου κρύβει το φως; [...]
Δήμος Μούτσης- Δεν έχω μέσον!

Ο ουρανός αποτελεί το καινούργιο πεδίο μάχης. Η πολιτική και οικονομική ελίτ της Κύπρου, σε σύμπραξη με (κυρίως μαύρο) κεφάλαιο από το εξωτερικό δρα πλέον σε καινούργια επίπεδα. Με πρόφαση την επανεκκίνηση της οικονομίας λοιπόν, και με συνεχείς παρεκκλίσεις στους κανόνες τους οποίους οι ίδιοι έχουν θέσμοθετήσει στα πλαίσια της αστικής δημοκρατίας, πλέον περιφράσσουν με χλιδάτα τείχη τις πόλεις μας, υλοποιώντας κυριολεκτικά την ιεραρχία μεταξύ αυτών και εμάς. Η μεταμόρφωση της πόλης είναι φυσικά συνειδητή επιλογή και όχι απλώς ευκαιρία ή συγκυρία. Στόχος είναι κάποιου είδους αόρατη περίφραξη – η πρόσβαση στην πόλη γίνεται όλο και πιο ελιτιστική, έτσι ώστε η πλειοψηφία να μπορεί να εργάζεται σε αυτήν αλλά να μην μπορεί να ζήσει σε αυτή. Η συγκεκριμένη παρέμβαση δεν έχει στόχο να αναλύσει εκτενώς την κατάσταση με τα ψηλά κτίρια, αφού θεωρούμε ότι κάτι τέτοιο έχει ήδη γίνει από την ‘Πρωτοβουλία / Παρέμβαση για τα Ψηλά Κτίρια στη Λεμεσό’ [1]. Στόχος μας είναι να εισαγάγουμε μια διαφορετική διάσταση στη συζήτηση, συνδέοντας τον επεκτατισμό της συγκεκριμένης πολεοδομικής και οικονομικής πολιτικής με τις κοινωνικές του προεκτάσεις.

Ο χώρος, έχει καθοριστικό ρόλο στο πώς ένα σύστημα στην ολότητά του λειτουργεί και διαμορφώνει τις ζωές μας και τις σχέσεις μας. Ο καπιταλισμός ως μέρος αυτού του συστήματος, επηρεάζει άμεσα τον τρόπο με τον οποίο ο χώρος μεταμορφώνεται, πώς παράγεται και αναπαράγεται. Σε μια πόλη, η οικειοποίηση μιας δημόσιας πλατείας με στόχο την επέκταση ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω της τοποθέτησης τραπεζιών και καρέκλων, μπορεί να αλλάξει τον ρόλο και την αξία της πόλης στον άνθρωπο και τις σχέσεις του. Το ίδιο ισχύει και με την εμπορευματοποίηση της ακτογραμμής και την τοποθέτηση κρεβατιών και ομπρέλλων σε αυτές.

Η περίπτωση της ανάπτυξης των ψηλών κτιρίων στη Λεμεσό, η οποία τους τελευταίους μήνες έχει λάβει τρομακτικές διαστάσεις, είναι άλλη μια (πιο έντονη) έκφανση του πώς ο καπιταλισμός επιδρά στον χώρο και τον μεταμορφώνει. Το θέμα δεν είναι τα ψηλά κτίρια αυτά καθεαυτά, αλλά ο σκοπός και οι ανάγκες τις οποίες αυτά τα κτίρια σκοπεύουν να καλύψουν. Τα ψηλά κτίρια αποτελούν τη νέα στρατηγική του Κυπριακού Κράτους για προσέλκυση επενδύσεων. Μέσω μια βίαιης και ταχείας αναπτυξιακής λογικής, οι κάτοικοι της πόλης, κυρίως οι επισφαλώς εργαζόμενοι και χαμηλόμισθοι, εκτοπίζονται, τα υφιστάμενα (διατηρητέα και μη) κτίρια κατεδαφίζονται για να πάρουν τη θέση τους πολυτελή κτίρια, στόχος των οποίων είναι η πώληση στα πλαίσια της πιο πρόσφατης ένδειξης του ρατσιστικού Κυπριακού Κράτους, γνωστή και ως “Υπηκοότητα μέσω Επένδυσης” (Citizenship by Investment). Καθώς αιτητές ασύλου κατασκηνώνουν έξω από το Προεδρικό και τα διάφορα Υπουργεία απαιτώντας την αναγνώριση τους, μέσω του σχεδίου για την κατ’ εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών στην Κύπρο, κάποιοι αποκτούν υπηκοότητα σε διάστημα δύο μηνών. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη πολιτική, άτομο το οποίο προβαίνει σε επενδύσεις “ύψους τουλάχιστον €2,0 εκ. για αγορά ή ανέγερση ακινήτων ή δημιουργία αναπτύξεων όπως οικιστικές ή εμπορικές αναπτύξεις, αναπτύξεις στον τουριστικό τομέα ή άλλα έργα υποδομής [...] δύναται να αιτηθεί για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας με κατ’ εξαίρεση Πολιτογράφηση” [2]. Η κοινωνία αποστερείται πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή στέγαση από τη μια, και από την άλλη σε κοινά αγαθά τα οποία μέχρι τώρα θεωρούσε δεδομένα, όπως σε καθαρό αέρα, θέα στη θάλασσα, τον ήλιο, τον ουρανό. Έχουμε δηλαδή μια διαδικασία “συσσώρευσης μέσω αποστέρησης”[3].

Όπως έγραψε ο φιλόσοφος Ανρί Λεφέβρ στο βιβλίο του ‘Η Παραγωγή του Χώρου’, “οι χωρικές πρακτικές (η διαμόρφωση δηλαδή του χώρου και πώς αυτή υλοποιείται) είναι αυτές που έσωσαν τον καπιταλισμό από τον αφανισμό”. Η συνεχής οικειοποίηση και εμπορευματοποίηση του αστικού χώρου στα

πολλαπλά του επίπεδα (τόσο οριζόντια, όσο και κάθετα) και η συρρίκνωση του Κοινού μας χώρου μας έχει διώξει από τις πλατείες μας, μας έχει καταστρέψει τις ακτογραμμές μας, μας έχει κτίσει τα δάση μας. Τώρα προσπαθεί να μας κλέψει την θάλασσα, τον ήλιο και τον ουρανό μας.

Η ίδια η λογική της ανάπτυξης πρέπει να αντικρουστεί. Έχουμε θέσει ξανά μπροστά το πρόταγμα της αποανάπτυξης, εννοώντας την αναδιανομή των φυσικών πόρων, αλλά και του χώρου στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε μια κοινωνία που χαρακτηρίζεται από ολιγάρκεια, εκούσια απλότητα και λιτή κατανάλωση.

Στεκόμαστε αλληλέγγυ@ με όσ@ στέκονται εμπόδιο στην εντατικοποίηση, την αποξένωση, την οικειοποίηση και την εμπορευματοποίηση της κάθε έκφρασης των ζωών μας.

Επαναδιεκδικούμε τις πόλεις μας από τους πολιτικούς και οικονομικούς ελίτ. Επαναδιεκδικούμε τη θάλασσα, τον ήλιο και τον ουρανό.

Συσπείρωση Ατάκτων

28 Ιουνίου 2018

[1] Πρωτοβουλία / Παρέμβαση για τα Ψηλά Κτήρια στην Λεμεσό, Για την Πολιτική των Ψηλών Κτηρίων στη Κύπρο και το Μετασχηματισμό του Βιοματικού Χώρου των Πολιτών. Μάιος 2018.

[2] Υπουργείο Εσωτερικών Κυπριακής Δημοκρατίας > Τομέας Αρχείου Πληθυσμού > ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ > ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ > ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

[3] Η διαδικασία της λεγόμενης “συσσώρευσης μέσω αποστέρησης” (accumulation by dispossession) έχει χρησιμοποιηθεί από τον Ντέιβιντ Χάρβεϋ εννοώντας ένα είδος πλούτου διαρκούς πρωτογενούς συσσώρευσης στα χέρια των λίγων, μέσω αποστέρησης της γης, του πλούτου αλλά και των κοινών αγαθών από την κοινωνία. Ο ουρανός για εμάς έχει γίνει πλέον το καινούργιο εμπόρευμα σε αυτή τη διαδικασία.

Αφίσα η οποία ετοιμάστηκε από την 'Πρωτοβουλία Ενεργών Πολιτών Λεμεσού για τα Ψηλά Κτίρια' με αφορμή την διαμαρτυρία η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2018.

«Ούτε κρατική, ούτε ιδιωτική — Δημόσια παιδεία, ελευθεριακή»

- Ø Πόσα κιλά γλώσσας πουλήθηκαν σήμερα;
- Ø Πόσα κιβώτια μαθηματικών προωθήθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα;
- Ø Τι ποσοστό αύξησης φυσικής είχαμε αυτό τον μήνα;
- Ø Πόσες αιτήσεις ιστορίας διεκπεραιώνονται ανά τρίμηνο;
- Ø Πόσα γραμμάρια στήριξης στη μαθήτριά που βιώνει την απώλεια αγαπημένου της προσώπου παραχωρήθηκαν τον τελευταίο χρόνο;

Οι προτάσεις αυτές στερούνται οποιασδήποτε λογικής και νοήματος, ωστόσο απηχούν ουσιαστικά –απλώς με λιγότερο εύληξη διατύπωση– ό,τι επιχειρείται να γίνει με την ποσοτικοποίηση της παιδείας, εισάγοντας «δείκτες» για να μπορεί η παιδεία να αντιμετωπίζεται σαν ένα οποιοδήποτε άλλο προϊόν.

Τους τελευταίους μήνες, εξελίσσεται μια συντεταγμένη προσπάθεια επιβολής ενός «εξορθολογισμού» στον χώρο της παιδείας από ολόκληρο τον εξουσιαστικό μηχανισμό, ο οποίος έχει θέσει ως στόχο τη μείωση δαπανών και την κατάργηση εργασιακών δικαιωμάτων, υποβαθμίζοντας ουσιαστικά ακόμα περισσότερο τη δημόσια εκπαίδευση.

Αρχές Ιουλίου ο υπουργός παιδείας, πιστός στα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη του «αποφασίζομεν και διατάσσομεν», κάλεσε τις εκπαιδευτικές οργανώσεις σε διάλογο, όπου τους ανακοίνωσε τις αποφάσεις που έλαβε και επικυρώθηκαν από το υπουργικό συμβούλιο την μεθεπόμενη μέρα. Έκτοτε, και ιδίως μετά τη μεγάλη κινητοποίηση των εκπαιδευτικών στις 18 Ιουλίου, παρακολουθούμε τα αλλεπάλληλα καλέσματα του υπουργείου για συναίνεση στις αποφάσεις του τις οποίες βαφτίζει «συνέχιση του διαλόγου».

Οι αποφάσεις του υπουργείου είναι βασισμένες στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, όπου για πρώτη φορά κατέστη δυνατό να μεταφερθεί η ευθύνη της κακοδιαχείρισης σε κάποιους άλλους πέρα από την πολιτική ηγεσία των υπουργείων. Δεν θεωρούμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις του υπουργού ή πορίσματα του γενικού ελεγκτή –αυτό γίνεται άλλωστε από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς–, ωστόσο είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η έκθεση παρουσιάζει

σημαντικές ανακρίβειες και στρεβλώσεις, ώστε να μπορέσει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το μοναδικό πρόβλημα της παιδείας είναι οι εκπαιδευτικοί που δεν θέλουν να δουλέψουν. Είναι, λοιπόν, ξεκάθαρο ότι εξαρχής στόχος ήταν να βρεθεί τρόπος να απαξιωθούν ο εκπαιδευτικοί και να χτυπηθεί η δημόσια παιδεία και όχι να διορθωθούν τα όποια προβλήματα υπάρχουν. Ακόμα κι αν δεχθούμε ότι ο γενικός ελεγκτής και οι λογιστές του ως επιμετρητές ποσοτήτων δεν γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες της εκπαίδευσης, δεν ισχύει το ίδιο και για τον υπουργό και τους συμβούλους του, οι οποίοι έχουν περάσει από όλα τα στάδια της εκπαίδευσης, και έχουν φυσικά επωφεληθεί από τα «προνόμια» του συστήματος.

Ο αυταρχισμός του υπουργού φάνηκε ήδη από τον τρόπο που αντιμετώπισε τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ), οι οποίοι εργοδοτούνταν από το υπουργείο με εξευτελιστικούς όρους και διεκδικούσαν στοιχειώδη εργασιακά δικαιώματα. Ο υπουργός τότε είχε δηλώσει ευθαρσώς ότι τυχόν αποδοχή των αιτημάτων των επισφαλώς εργαζομένων στα ΚΙΕ θα οδηγούσε κι άλλους εργαζόμενους σε αντίστοιχες διεκδικήσεις. Τελικά, και παρά το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί των ΚΙΕ λοιδορήθηκαν από τον υπουργό και τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ, κατέβηκαν σε απεργία στις 17 Απριλίου πετυχαίνοντας αποδοχή των διεκδικήσεών τους.

Αρωγοί στις κυβερνητικές εντολές βρέθηκαν και άλλοι φορείς: Ο Αρχιεπίσκοπος/μεγαλοτσιφλικάς, χρησιμοποιώντας υβριστικούς χαρακτηρισμούς κατέκρινε τους εκπαιδευτικούς/δουλοπάροικους που τόλμησαν να βγουν στους δρόμους, αψηφώντας τις εντολές του υπουργού/επιστάτη του. Η ΟΕΒ επανέφερε το πάγιο αίτημά της για ποινικοποίηση της απεργίας, πράγμα αξιοσημείωτο δεδομένου ότι επιχειρηματίες ιδιωτικών εταιριών καταφέρονται ενάντια σε εργαζόμενους του δημόσιου τομέα. Τέλος, οι εκπρόσωποι των οργανώσεων γονέων ζήτησαν επιτακτικά, μέσα στο κατακαλόκαιρο, να μην χαθούν ώρες μαθημάτων, ενώ επικρίνουν και όσους συλλόγους γονέων έβγαλαν ανακοινώσεις συμπράστασης στους εκπαιδευτικούς, λειτουργώντας περισσότερο σαν οργανωμένοι οπαδοί/δικηγόροι του υπουργού παρά ως εκπρόσωποι γονέων που ενδιαφέρονται για την ποιότητα της εκπαίδευσης που

λαμβάνουν τα παιδιά τους.

Βλέπουμε λοιπόν, μια αυταρχική και θεοκρατική ηγεσία να απαιτεί τυφλή υποταγή σε αποφάσεις που βασίζονται σε μετρήσεις στείρων αριθμών από λογιστές με παρωπίδες, οι οποίοι αγνόησαν οποιανδήποτε παιδαγωγική ή άλλη παράμετρο, με οργανωμένους γονείς παρατρεχάμενους κι έτοιμους να υποστηρίξουν με σθένος τις όποιες προσταγές της εξουσίας, και τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ να παπαγαλίζουν χιλιοειπωμένα (και αβάσιμα) επιχειρήματα σαν κακογραμμένη έκθεση ιδεών, θεωρώντας ότι απευθύνονται σε μια κοινή γνώμη χωρίς κανένα ίχνος κριτικής σκέψης. Ουσιαστικά, ολόκληρη η εξουσιαστική δομή, η οποία αναπαράγεται από το υπάρχον σχολικό σύστημα (και κατ' επέκταση τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι- η αλήθεια είναι- ως οργανωμένο σώμα διαχρονικά επέδειξαν ελλιπή αλληλεγγύη προς άλλους εργαζομένους, ακόμα και στον ίδιο τους τον κλάδο, και δεν εξέφρασαν τόσο δυναμικά ποτέ αιτήματα που άπτονται εκπαιδευτικών θεμάτων, της κοσμικότητας, της παιδείας ειρήνης και συμφιλίωσης κ.λπ), στρέφεται τώρα εναντίον τους.

Περνώντας στην ουσία του θέματος, υπάρχουν αρκετά προβλήματα στη δημόσια παιδεία, αλλά είναι πάρα πολύ σημαντική για να αφήνεται στις ορέξεις του κάθε υπουργού και του κάθε παπά. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνονται, ενώ οι δαπάνες (ποσοστιαίες, όχι απόλυτες) για την παιδεία είναι αρκετά υψηλές συγκριτικά με άλλες χώρες, οι επιδόσεις των μαθητών είναι πολύ κακές. Συνεπώς, αυτό που απαιτείται, ακόμα κι αν στηριζόμασταν αποκλειστικά σε αυτά τα στοιχεία, είναι η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης κι όχι η εντατικοποίησή της ούτε για τους εκπαιδευτικούς ούτε και για τους μαθητές. Τα μέτρα που λαμβάνει το υπουργείο στην πραγματικότητα αφορούν την αύξηση των ωρών εργασίας των εκπαιδευτικών, γιατί δραστηριότητες όπως η προετοιμασία θεατρικής παράστασης ή ενός εργαστηρίου φυσικής θεωρούνται ως μη διδακτικές ώρες και βαφτίζονται πολύ βολικά ως «απαλλαγές από τον διδακτικό χρόνο». Με άλλα λόγια, όταν το υπουργείο ζητά κατάργηση αυτών των «απαλλαγών», γίνεται ξεκάθαρο ότι δεν τις θεωρεί μέρος του έργου των εκπαιδευτικών αλλά τις ανάγει κιόλας σε προνόμια. Στο πλαίσιο της εντατικοποίησης της εκπαίδευσης εντάσσεται και η εισαγωγή εξετάσεων τετράμηνου στο λύκειο με την επακόλουθη συρρίκνωση του διδακτικού χρόνου και την πρόκληση επιπλέον άγχους σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Εύλογα λοιπόν δημιουργείται το ερώτημα, πώς είναι δυνατόν να μην υπάρχουν κενά στις γνώσεις των μαθητών όταν το σχολείο μεταμορφώνεται σε εξεταστικό κέντρο.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τους μαθητές, εάν το ζητούμενο είναι η βελτίωση της ποιότητας γνώσεων που μεταφέρεται, τότε αυτό που απαιτείται είναι η αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας και η αναθεώρηση της ύλης έτσι ώστε να προάγει μια κοσμική και ανθρωπιστική παιδεία. Η εντατικοποίηση που επιχειρείται δεδομένου μάλιστα ότι το υπάρχον σύστημα ευνοεί την παπαγαλία και τη στείρα αποστήθιση (η οποία είναι πολύ πιο αποτελεσματική όταν είναι εξατομικευμένη σε ιδιαίτερα φροντιστήρια) μεταβάλλει σταδιακά τα δημόσια σχολεία σε απλούς χώρους στάθμευσης των παιδιών χωρίς κανένα παιδαγωγικό ρόλο. Οι μαθητές δεν έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις σε ένα περιβάλλον που ευνοεί τη μάθηση, δεν τους δίνεται η ευκαιρία να δουν κριτικά το μάθημα και να συμμετάσχουν ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία, όπως επίσης και να αναπτύξουν ικανότητες που τους καθιστούν ενεργούς πολίτες κι όχι άβουλους αποδέχτες του συστήματος. Με άλλα λόγια, στόχος θα έπρεπε να είναι μια πιο ελευθεριακή εκπαίδευση, όπου ο μαθητής συμμετέχει και συνδέει μεταξύ τους τις επιμέρους γνώσεις που λαμβάνει, όπου για παράδειγμα η βιολογία δεν είναι άσχετη με την κοινωνιολογία και τα μαθηματικά δεν είναι ανεξάρτητα από την πολιτική. Επίσης, οι μαθητές δεν τυχάνουν πάντα της κατάλληλης ψυχολογικής στήριξης από το σχολείο είτε γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν χρόνο για τόσους μαθητές ή την κατάλληλη κατάρτιση, είτε γιατί δεν στηρίζεται όσο θα έπρεπε ο θεσμός του ψυχολόγου στα σχολεία. Σε μια τέτοια κατάσταση, το «μη παραγωγικό» δημόσιο σχολείο θα είναι σαν μια αυτοεκπληρούμενη προφητεία: αν ο μαθητής δεν περιμένει να μάθει κάτι στο σχολείο και ο δάσκαλος δεν περιμένει να μεταδώσει γνώση, τότε προφανώς και θα είναι κακό το δημόσιο σχολείο.

Θα πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι η εργασία των εκπαιδευτικών έχει αρκετές ιδιαιτερότητες σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα, οι οποίες παραγνωρίζονται –σκόπιμα- όταν γίνεται λόγος για τις ώρες εργασίας των εκπαιδευτικών. Η διδασκαλία αυτή καθ' αυτή απαιτεί ένα αρκετά υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και προσπάθειας, ενώ οι ώρες που αφιερώνονται για προετοιμασία των μαθημάτων και διορθώματος είναι πολλαπλάσιες. Σε αυτές πρέπει να προστεθεί ο χρόνος συναντήσεων με γονείς ή και με μαθητές για ψυχολογική στήριξη ή καθοδήγησή τους, όπως επίσης και ο χρόνος επιτήρησης των μαθητών τα διαλείμματα και η διοργάνωση εκδηλώσεων. Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζουν συνεχώς τις μεθόδους διδασκαλίας σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών και τις εκάστοτε μεταρρυθμίσεις στην παιδεία. Συνεπώς, εάν το ζητούμενο ήταν όντως η βελτίωση της ποιότητας της

εκπαίδευσης, τότε τα μέτρα θα έπρεπε να προσανατολίζονταν, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας με μείωση του φόρτου εργασίας των εκπαιδευτικών, έτσι ώστε να μπορούν να κάνουν ποιοτικότερο μάθημα και να έχουν και τον απαραίτητο χρόνο να μαθαίνουν και να εφαρμόζουν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους.

Η απαξίωση των εκπαιδευτικών δεν είναι απλώς ένας τρόπος για να επιβάλει την κυριαρχία του ένας υπουργός πάνω σε συνδικαλιστές ή για να κάνει περικοπές μια κυβέρνηση χωρίς αντιστάσεις από την κοινωνία. Η απαξίωση είναι μέρος της υποβάθμισης της δημόσιας παιδείας που είναι βασικός στόχος της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, μίας πολιτικής η οποία επιζητά τη μείωση των κοινωνικών παροχών, αυξάνοντας τα κέρδη των λίγων και δημιουργώντας κρατικοδίαιτες ιδιωτικές επιχειρήσεις (χαρακτηριστικό παράδειγμα η παραχώρηση της Συνεργατικής από το κράτος στην ιδιωτική «Ελληνική Τράπεζα»). Στην περίπτωση της παιδείας, προτάσεις όπως η περαιτέρω επιδότηση των ιδιωτικών σχολείων μέσω φοροαπαλλαγών για όσους στέλνουν τα παιδιά τους εκεί, όπως έχει εκφράσει ο πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος, οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στην υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Είναι στοχευμένες προσπάθειες εδραιοποίησης της εκπαίδευσης πολλών ταχυτήτων, όπου η οικονομική κατάσταση των γονιών θα καθορίζει και την ποιότητα της εκπαίδευσης που λαμβάνει το κάθε παιδί.

Γίνεται ξεκάθαρο πως αυτή τη στιγμή είμαστε στο μέσο μιας επίθεσης ενάντια στη δημόσια παιδεία και τα εργασιακά δικαιώματα. Για αυτό το λόγο στις 28 του Αυγούστου συμμετέχουμε στην πορεία που οργανώνουν οι εκπαιδευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις εκφράζοντας την αλληλεγγύη μας στους εκπαιδευτικούς, για την υπεράσπιση των εργασιακών τους δικαιωμάτων και την προάσπιση της δημόσιας παιδείας. Αντιλαμβανόμαστε την παιδεία ως ένα αγαθό που είναι κοινό για όλους κι όλοι έχουμε λόγο και ρόλο σε αυτό. Δεν την βλέπουμε ως κάτι που ανήκει στο κράτος, άρα ως τσιφλίκι του κάθε υπουργού και του κάθε παπά, ούτε ως εμπόρευμα προς πώληση στα χέρια του κάθε κεφαλαιοκράτη. Για εμάς η παιδεία είναι κοινωνικό αγαθό και η πρόσβαση σε αυτή είναι δικαίωμα για όλους και όχι προνόμιο των λίγων. Για εμάς η παιδεία είναι μέσο διάπλασης των ανθρώπων ως κοινωνικών όντων και όχι εύπλαστη κατάρτιση τεχνικών ικανοτήτων για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς. Όραμά μας είναι μια ελευθεριακή και κοσμική παιδεία απαλλαγμένη από προκαταλήψεις, μισαλλοδοξία και εθνικισμό.

Συσπείρωση Ατάκτων

Αύγουστος 2018

Υ.Γ. Οι επιτυχημένες απεργίες των εκπαιδευτικών στα ΚΙΕ και της Συντεχνίας Διδακτορικών Επιστημόνων Διδασκαλίας και Έρευνας (ΔΕΔΕ) στο Πανεπιστήμιο Κύπρου έδειξαν τον δρόμο!

Αυτόνομο σχολεία Οκτωβρίου:

Αυτόνομο Σχολείο: Ξεπούλημα - Κάρτα Οπαδού - Ομόνοια 1948

Τον Οκτώβριο του 2016 είχαμε καλέσει στο Αυτόνομο Σχολείο μέλη της Γραμματείας της Θύρα 9 για να συζητήσουμε για την πολιτικοποίηση του ποδοσφαίρου στη Κύπρο. Τότε κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί τί επρόκειτο να γίνει δύο χρόνια μετά. Η Ομόνοια, το μεγαλύτερο αθλητικό σωματείο της Κύπρου ιδιωτικοποίησε το ποδοσφαιρικό τμήμα της, ξεπουλώντας το σε έναν μόνο επενδυτή. Η απόφαση αυτή οδήγησε τους οργανωμένους οπαδούς του σωματείου, την Θύρα 9, να αποφασίσει την αποχώρηση της από τους ποδοσφαιρικούς αγώνες της ιδιωτικοποιημένης πλέον ποδοσφαιρικής ομάδας και να ιδρύσει ένα νέο σωματείο, από τον Λαό για τον Λαό, το «Αθλητικό Λαϊκό Σωματείο Ομόνοια 1948». Αυτά και άλλα πολλά συζητήσαμε στο αυτόνομο σχολείο στις 5 του Οκτώβρη, με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του νέου αυτού σωματείου.

1948 – 70 χρόνια από την κοινωνική-πολιτική-πολιτισμική ρήξη του 1948 και τις αιτίες και συνέπειες του ε/κ βαθέως κράτους

Στις 26 Οκτωβρίου 2018, φιλοξενήσαμε στο Αυτόνομο Σχολείο της Συσπείρωσης Ατάκτων συζήτηση επ'ευκαιρίας των 70 χρόνων από το κομβικό 1948 με τις ακόλουθες δύο παρεμβάσεις:

- Εξουσία τζαι αντιστάσεις: Οι ρίζες του ελληνοκυπριακού βαθέως κράτους στο εκκλησιαστικό πραξικόπημα τζαι τις εκκαθαρίσεις του 1947-48 – τζαι οι μεταμορφώσεις των αντιπαραθέσεων την περίοδο 1948 -74. Ανδρέας Παναγιώτου

- Ταξική πάλη τζαι διακοινοτική σύγκρουση: Που τες απεργίες τζαι τες κολλεκτίβες στες εόκες τζαι την διχοτόμηση. Γρηγόρης Ιωάννου

οι ηχογραφήσεις από τις εκδηλώσεις της Συσπείρωσης
Ατάκτων βρίσκονται διαδικτυακά εδώ:

archive.syspirosiatakton.org/category/recordings.html

Πορεία Μνήμης Ζακ Κωστόπουλου/ Zackie Oh!

Παρασκευή, 21 Σεπτεμβρίου. Ο Ζακ Κωστόπουλος λιντσάρεται και δολοφονείται βάνουσα από «αγανακτισμένους πολίτες» σε δημόσια θέα στο κέντρο της Αθήνας, περιοχή Ομόνοιας. Ακολούθησε ένας διασυρμός με ελλιπή και αλλοιωμένα στοιχεία με σκοπό να καταδείξει ότι συνάνθρωποί μας που κατατάσσονται αυθαίρετα στο «περιθώριο» απειλούν τις βιτρίνες της ζωής των «κανονικών».

Η δολοφονία της Zackie Oh! είναι μια δολοφονία με πολλαπλές εκφάνσεις, φορτισμένες πολιτικά, ταξικά, κοινωνικά, δημοσιογραφικά, έμφυλα. Μια δολοφονία που δείχνει ένα από τα πιο απάνθρωπα και βάρβαρα πρόσωπα μιας κοινωνίας, που δολοφονεί άμεσα και έμμεσα όποιο άτομο αποκλίνει από τα στενά κουτιά της κανονικότητας.

Ακόμα και η πολιτεία, φαίνεται να θέλει να συγκαλύψει το αποτρόπαιο έγκλημα, ενώ στη χειρότερη, φαίνεται να έχει συνδράμει στην εξόντωση του μη κανονικού.

Περήφανη queer, αδερφή, τσούλα, ακτιβιστής του

ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματος, οροθετικά, αντιφασίστας και drag queen, η Zackie Oh! αρνείται να ταυτιστεί με το πρόσωπο του τέρατος. Εντούτοις, βρεθήκαμε τις τελευταίες μέρες να παρακολουθούμε ξανά και ξανά τις ίδιες σκηνές ενός θανατηφόρου ξυλοδαρμού. Στο πεζοδρόμιο, ο αιμόφυρτος Ζακ ξεψυχά με χειροπέδες.

Καλούμε ως συνέλευση, σε πορεία μνήμης και δικαιοσύνης για την Zackie Oh!/Ζακ Κωστόπουλο την Παρασκευή, 12/10, στην Λευκωσία, μάζεμα 17.00-18.00 στην πλατεία Φανερωμένης. Ακολουθεί πορεία 18.00 από την Φανερωμένη προς Λήδρα-Ονασαγόρου με κατάληξη στην πλατεία Παλαιού Δημαρχείου για μνημόσυνη σύναξη με μουσική.

#Justice4ZakZackie

Συνέλευση μνήμης και δικαιοσύνης για την Zackie Oh!/Ζακ Κωστόπουλο

Για συνεχή ενημέρωση για την εξέλιξη της υπόθεσης εδώ: <https://www.facebook.com/justice4ZakZackie/>

Λόγος και Τέχνες

Ας μιλήσουμεν για το σώμα // Let's talk about the body

Δέσποινα Μιχαηλίδου

Έχουμεν τζαι λέμεν, μιαν καλήν ημέραν -να σαν την σημερινήν- καταμεσής του καλοτζαιρικού που ο ήλιος έκρουζεν, λαλείς να παεις θάλασσα, να απλώσεις ως γκομενάρα ξέρεις την κορμάρα σου στο 20ευρω κρεβατάκι, να δείξεις το επώνυμο πανάκριβο μικροσκοπικό μπικίνι σου, να πεις τα signature cocktail τζαι να πιτσιαλίσεις τα αποτριχωμένα με λείζερ ατέλειωτα πόθκια σου.

...ετο όμως που εν σε αφήνουν να χαλαρώσεις τούτα που θωρείς.... Ο κόσμος νομίζει ότι ούλλα τα σώματα δικαιούνται να παέννουν παραλία imish. Μετανώνεις που φκαίννεις έξω πόσσω σου πκιον με τούτα που θωρούν τα μμάθκια σου.

Αδε την ράσση του τούτου, τρίχα σαν την αρκούδα, μα εν αντρέπεται τζαι πάει χωρίς φανέλλα στην θάλασσα; ένι ξέρει αλόπως ότι οι αρκούδες απαγορεύονται δαμέ. Για την χαλάουα εν άκουσε ποττέ;

Ίνταλως είσαι έτσι τζαι θέλεις να δειχτείς τζαι στην θάλασσα;

Δε τα πάσση τζαι τες συγκαμμένες σου ζάμπες που τρίφκουνται κόρη μου. Δε την σκεμπάρα σου γιε μου. Ένι ξέρετε οτι ο κοσμος πάει γυμναστήρια ούλλο το σιημονα για να σση σώμα έτοιμο για παραλία; Ενι ξέρετε ότι λιώννουμεν στες δίαιτες του μήλου τζαι του ανανά για να μαστεν κορμάρες, τζαι εμφανίζεστε μου εσείς δαμέ κορτοτοί-κορτοροί σε τουντα χάλια; τσ τσ τσ πκιον απαράδεκτα πράματα. Αναρωθκούμε αν ετσιάκκαρετε ποττέ το σώμα σας στο γυαλλί;

Μα... ίντα τρίςσιες εν τούτες; δε.. δε.. πας τα πόθκια, ως τζαι τζαμε ξέρεις στο bikini line εξέχουν... ππππ έτες τζαι που κάτω που τες μασχάλες της, μεγάλες τζαι άγριες, τρέχουν τζαι τα δρόματα της, να δουμεν ίνταλως εννα βρωμά τζιολίσ μες το κατακαλοτζαιρο. Η θάλασσα την εμάρανεν την τριχωτή. Γενέτζιες τζαι τρίςσιες τζαι θάλασσα τερκάζουν ας πουμεν;

Την αισθητικό εν σου την έμαθε η μάνα σου κόρη μου; Να της κάμουμε δώρο καμιά συνδρομή για λείζερ λαλείς;

Δε ποδά, δε ποδά ρε, Γέροι άνθρωποι, ούλλο ρυτίδες, ραγάδες τζαι κυτταρίτιδες, τζαι θέλουν μου μαγιό τζαι κολύμπι; χαλούν μας την αισθητική μας. Απαράδεκτον πκιον, τόση ασχήμια πάσση μαζεμένα. Έσσω σας ρε γερούθκια.

Ουπς άλλες τούτες ποδά, μα εν μαγιό τούτο που φορούν ή τζελλαπία που πάνω ως κάτω; εν που τζίνο το μπουρκίνι, θέλουν μου τζαι οι μουσουλμάνες να πιέννουν θάλασσα, να μας διαφημίζουν ως τζαι δαμέ τζαι την θρησκεία τους; εν κανει που εγεμώσαν τους τόπους οι μουλλάες.

Μα θωρείς ίντα που θωρώ; άνθρωποι με καροτσάκια, να περπατήσουν εν μπορούν τζαι θέλουν τζαι θάλασσα; ίντα τζαιρους εφτάσαμεν; εγιω η θάλασσα ξερω εν για τζινους που μπορούν τζαι περπατούν, να μεν μας ενοχλούν, που θέλουν μου τζαι ειδικές ράμπες για πρόσβαση στο beach imish.

Πάεις λλίον θάλασσαν τζαι εν σ'αφήνουν να ησυχάσεις πκιον. Φκάλλουν μας το που την μουττην.

Ίντα που; ιντα ταραχτήκετε τζαι κάμνετε ότι ενοχλήστε που τα ακούτε τούτα; Μεν μου πείτε ότι εν ξανακούσατε, εν ξανασκεφτήκατε, εν ξεστομίσσατε ποττέ τέθκιες σκέψεις στο παρελθόν. Μεταξύ μας τουλάχιστον σε τούντην παρέα, να λαλούμεν αλήθειες, τζαι ας εν τζαι πικρές εν πειράζει.

Με ένα αόρατο τρόπο, σάννα τζαι σε κάθε παραλία υπάρχουν κανόνες για ίντα σώματα δικαιούνται να παέννουν για κολύμπι τζαι ηλιοθεραπεία. σάννα τζαι θωρώ τες απαγορεύσεις μπροστά μου. Σάννα τζαι έσση μια αστυνομία σωμάτων, να κάμνει body control ποια σώματα δικαιούνται τζαι ποια

απαγορεύονται στες παραλίες.

Γιατί; Γιατί υπάρχουν αστυνομώσεις τζαι γιατί πρέπει να υπάρχουν;
Λαλουμεν τζαι λαλουν μας συνέχεια στοπ.

Ηλικιωμένοι - στοπ.

Άτομα με σωματικές αναπηρίες - στοπ.

Άτομα χωρίς λεφτά - ΣΤΟΠ

Μουσουλμάνα με μπουρκίνι - στοπ

Κυτταρίδες - στοπ.

Μιλλούες - στόοοπ.

Ραγάδες - στόοοοοπ.

Ούλλων των λογίων τα πάσση - στοπ.

Τρίσιες σε πόθκια, σιέρκα, ράσση, μπικίνι, κώλους, πρόσωπο - στοοοπ!

Επ, τώρα ήρτεν η δική μου σειρά να πω ΣΤΟΟΟΟΠΠ. Ένα λεπτό, ένα λεπτο... μα ίντα που λαλούμε δαμέ ρε πεθικιά. Αστυνομίες σωμάτων τζαι body control στην θάλασσα; που πότε τζαι με ίντα δικαίωμα βάλλει κάποιος κριτήρια τζαι πτερπιέ, για το ποιά άτομα, ποια σώματα, μπορούν να πιέννουν θάλασσα;

Ακούτε να σας πω, τζαι βάρτε το καλά στο νου σας τζαι να αθθυμάστε

Ούλλα τα σώματα, του κάθε ατόμου χωριστά είναι τέλεια σώματα, έτοιμα για παραλία

Ούλλα εν έτοιμα να φορήσουν τα μαγιώ που θέλουν
Καμιά προετοιμασία ή συνταγή εν χρειάζεται, παρά μόνο να θέλουμε να πάμε παραλία τζαι να χουμε

ούλλοι ανάλογη πρόσβαση

Καμιά δίαιτα

Ούτε γυμναστήριο

Ούτε τζαι καμιά ειδική αποτρίχωση χρειάζονται

Τούτοι ούλλοι θέλουν να μεν αγαπούμε τα σώματα μας για να φκάλλουν ριαλλια πάνω στην ράσση μας.

Βάρτε τα μαγιό σας είτε ολόσωμα, είτε τα μπικίνι, είτε τα μπουρκίνι, είτε ότι μαγιό γουστάρετε ή τζαι αν το θέλετε χωρίς μαγιό, τίτσιροι τζαι είσαστεν έτοιμοι τζαι έτοιμες για παραλία

Η παραλία ανήκει σε ούλλους μας, τζαι είναι για ούλλα τα σώματα χωρίς αλλά, αστυνομώσεις τζαι κριτήρια, εν τζαι ένι ιδιοκτησία κανενού τα γέριμα.

Άτε τωρά πάμεν για πιτσιαλίσματα τζαι για παιχνιθκια στο νερό, αλλά τζαι για να απλώσουμεν τες όμορφες κορμάρες μας τζαι να τζιλιστούμεν στην άμμο. Οχχου μάνα μου έν εσση λάθος... bye-bye, γεια σας.... Μπλουυυμ.. Καλές βουθκιές, καλό καλοτζαίρι σε ούλλα τα σώματα που σση το καθένα την χάρη τζαι την ομορφκιά του, να απολαύσει την θάλασσα όπως ποθει η ψυσιή του.

"Ας μιλήσουμεν για το σώμα// Let's talk about the body" (ηχητικό περφόρμανς) ως μέρος της περφόρμανς του Πέτρου Κονναρή: " ΠΙΤΣΙΑΚΛΙΣΜΑ // SPLASHING". Η περφόρμανς έγινε στο πλαίσιο του 15ου Καλοκαιρινού Φεστιβάλ Χορού της Νέας Κίνησης Χορού Κύπρου τον Ιούλιο 2018. Link με βίντεο-αποσπάσματα της περφόρμανς: <https://petroskonnaris.com/splashing/>

*Κάποτε νόμιζα ότι μας χώριζε η θάλασσα. Τώρα ξέρω, δε μας χωρίζει τίποτα, γιατί αυτή τη θάλασσα εγώ κι εσύ, την έχουμε κλάψει όλη. Και το νερό δεν ξέρει από σύνορα.

*Δρόμοι, δρόμοι, ατάκτως ειρημένοι, λαβύρινθος, κάποιος παλεύει να τον διασχίσει στους καπνούς με πατερίτσα. Δεν τον ξαναείδανε ποτέ. Αφού, μια ζωή θα πάλευε με πόδι ξύλινο και πάλι δεν τον 'βλέπαν. Τώρα ξέβρασε μοναχά το κύμα κάπου ένα ξύλινο υποστήριγμα.

*Κι εγώ που εμπιστεύτηκα για όλα το νερό εκείνο διέπραξε στην πλάτη μου εσχάτη προδοσία. Ξεβράζει χρόνια πτώματα. Αγνοούμενους. Πρόσφυγες. Πολιτικούς κρατούμενους.

* Κάπου στο βάθος δημαρχαίοι με σολάριουμ και ξέμπλεκες γραβάτες, τάχα δεν πρόλαβαν να σφίξουνε τον κόμπο στη γραβάτα.

* Ξέρω πολλούς που θα σας τον έσφιγγαν εθελοντικά και ευχαρίστως κύριε δήμαρχε, μη μου κυκλοφορείτε ατημέλητος.

* Ιδιωτικές παραλίες, διόδια, ξενοδοχεία, τάφροι, ταφόπλακες ανθρώπων.

* Μικρή ταβέρνα ξύλινη, απανθρακωμένη. Απλώνεται μπροστά σου νεκροταφείο υδάτινο.

* Παπαδαριά, παπαδαριά, εκείνοι οι νεκροθάφτες της αγάπης, τις νύχτες εκστασιασμένοι, χορεύουνε γύρω απ'τους νεκρούς ουρλιάζοντας τη λέξη ΤΙΜΩΡΙΑ, ανάβουν πρώτοι τα καζάνια, το ράσο λάσο, να δεις που θα έχει φαίνεται πολύ ηδονή η σκατοψυχία.

* Κασιδιαραίοι ναζιστές, σας κρύψανε τη σβάστικα οι ανόητοι απ'το μπράτσο, θαρρούν πως δεν θυμόμαστε, όρνια του πόνου, κάπηλοι, που να ξέρετε αστέιοι από αλληλεγγύη, δεν είν' δική σας η γιορτή, δεν είν'δικός σας στόλος.

* Μάγδα Φύσσα, είδα τα μάτια σου ανάμεσα στις φλόγες που έκανε τάχα μου πως σβήνει εκείνο το

όρνιο που το είπανε Ηλία Κασιδιάρη και είδα πως φούντωσε η φωτιά, τον πήρε και τον σήκωσε.

* Μα πως φυτρώνει φλόγα η θάλασσα μωρέ; Έξω να ψάχνεις για νερό να δροσιστείς και μέσα στο νερό να ψάχνεις τί να μπορεί να σε ζεστάνει. Παίζουν παράξενα παιχνίδια τα στοιχεία.

* Θα σε είπαν θέρετρο για να κάνεις εύκολα ομοιοκαταληξία με το φέρετρο.

* Όχι, όχι μη γράψεις τέτοια δραματικά, θα πουν δεν είναι ώρα, πες μόνο για την αλληλεγγύη, και μη δώσεις ούτε σε κείνη πρόσημο, μην πεις για τάξη, ούτε για χρώμα, μην δραματοποιείς το θάνατο, χρειάζεται ανάταση.

* Μέσα απτή θάλασσα να φαίνονταν τουλάχιστον εκείνοι οι κρατήρες της Σελήνης; Να ήταν μια παρηγοριά εκείνο το φεγγάρι που έπεφτε ατάραχο και ήταν όλα κόκκινα;

*Εσύ τι έτρεξες να σώσεις; Ρούχα, χαρτιά, λεφτά; Ένα μικρό σπιρτόκουτο που έπαιζε η κόρη μου, μου είπε.

* Οθόνες, τηλεόραση, δεν είναι εικόνα εκείνος ο νεκρός. Ήτανε κάποτε σάρκα με ανάσα. Τις νύχτες μύριζε η αγκαλιά του δέρμα.

*Κι ύστερα κάποια φώναξε και δεν μπορούσα πια να κοιμηθώ « η κόρη μου, η κόρη μου, η κόρη μου αγνοείται».

* Να ψάχνεις θάλασσα, να βρίσκεις βράχια και γκρεμό και μια κραυγή στο τέλος. Το λες και κρατική ιστορία.

* Μάτια μου, κορίτσι έφηβο, να σε σκεπάζουν σύννεφα; Συγχώρα με που δεν αντέχω άλλο τις κηδείες.

* Ανανεώνω, ανανεώνω την αρχική μου τη σελίδα, χτυπώ, χτυπώ το πληκτρολόγιο, μα εκείνη δεν αλλάζει, δεν επιστρέφει ο θάνατος.

* Κι αυτό το πτώμα έχει το πρόσωπο κάποιου που

αγαπούσαν.

* Δεν ξέρω άλλο τι φοβάμαι. Ψέματα ξέρω. Φοβάμαι πως πια δεν αρκεί μονάχα η αγάπη.

* Αιγύπτιοι ψαράδες, που απλώσατε τα χέρια σας μες το νερό να δώσετε βοήθεια, εσείς δεν είστε που σας*Κι όμως κρατιέμαι από τη σκέψη πως εκεί έξω υπάρχει μαχαίρωναν στο Πέραμα; Και εσείς οι Κούρδισσες, δενκάποιος που έσωσε έναν καμένο αρουραίο. Τον είστε εκείνες που παρέδιδαν δικούς σας οι ελληνικές οιαγκάλιασε όπως εκείνος θα βύζαινε κάποτε την αρουραία κυβερνήσεις; Με τι ψυχή ανοίξατε ξανά τα χέρια σας ναμάνα του και επέζησε μέσα σε μια πετσέτα. γίνουμε αδέρφια;

* Να είναι η αγάπη ένας καφαλισμένος σκύλος που τον

* Για δεσ, δεν ξεραθήκατε ακόμα από την τόση ξηρασίαφωνάζαν Νούα και βρίσκει δρόμο και επιστρέφει σπίτι που απλώθηκε στον κόσμο

του; Ρώτησαν κάποιον «θα τις ξεχάσετε ετούτες τις εικόνες;» Εκείνος χαμογέλασε πικρά και είπε τη λέξη «

* Ανάμεσα στα γκρεμισμένα σπίτια και στις λίστεςπρέπει».

αγνοούμενων, είναι κι εκείνοι οι χωρίς όνομα, που δε θα μπουν ποτέ σε καμιά λίστα, κανείς δε θα σε ψάξει* Τώρα μονάχα νοσταλγώ το δέρμα σου ως τόπο. Έχει Μουσταφά που έψαχνες δουλειά μέσα στους κήπουςεπάνω σπίτια, δέντρα, γελαστά καλοκαίρια, μικρά αραδιασμένος σε ένα σπίτι με άλλους 20, που ούτε γιαχαριτωμένα αυτοκίνητα αλώβητα.

αυτούς δεν θα ψάξει κανείς. Έζησες, πέρασες, πέθανες σε έναν άλλο τόπο, σαν κάποιος που δεν τον φώναξαν* Νοσταλγώ την ελπίδα, σαν ένας κύκνος που βυθίστηκε ποτέ.

στα πετρέλαια και δυο χέρια τον άρπαξαν για να τον κάνουν μπάνιο.

* Χρύσα, ε, ξύπνα. Δεν είναι ώρα για άλλους νεκρούς πουλάκι μου. Ακόμα δε μου είπες «Ποιος ανακάλυψε την* Όχι. Δε θα επιστρέψω. Αμερική»;

Workers clean oil off a swan at a bird shelter in the Netherlands after a tanker crashed into a jetty in the port of Rotterdam spilling about 200 tonnes of oil into the water and affecting hundreds of the birds. Photograph: Alexander Schippers/EPA

ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
CYPRUS MOVEMENTS ARCHIVE
KIBRISSOSYAL HAREKETARŞIV

<https://movementsarchive.org>

The Archive has been significantly expanded in the last few months, expanding in type of content as well as chronologically. This material concerns primarily the Greek version of the site. The key developments are outlined below:

- The archiving of the 1980s magazine *Within the Walls* (Εντός των Τειχών) has been completed. All issues are now online and can be accessed from its page. The magazine played a key role in the expression of Cyprocentric political positions in the 1980s, as well as a medium through which artistic and theoretical concerns could be expressed on a diverse range of issues. It often hosted articles on Cypriot history, the sociology of Cyprus, the analysis of political developments and the environmental movement.
- The archive is proud to present the magazine *Mavres Pinelies* (Μαύρες Πινελιές). This rare publication was printed in Lyon in 1982 and ran for only 1 issue. As of today, it remains the oldest anarchist publication to have been located. A republication of Cyprus, the National Issue and Nationalism – A Libertarian Approach (Η Κύπρος, το Εθνικό και ο Εθνικισμός – Μία Ελευθεριακή Ανάλυση), a key Cypriot anarchist brochure of the early 1980s by a Greece-based grass-root political group saved us the trouble and effort in locating and archiving it. The anonymous brochure, which is temporarily located in the Train in the City page, is a long and analytically thorough critique of Greek (Cypriot) right-wing and left-wing nationalism, with particular emphasis on class, historical and patriarchal dimensions.
- We have now expanded into archiving DIY punk and have included the albums of both the band *Within the Walls* (Εντός των Τειχών) and *Nuclear Mutants* in the archive, as well as the former's single-issue bi-lingual magazine publication. Both bands can claim historical significance for the DIY and Cypriot punk scene. They are also included in the English archive.
- A significant development is the initiation of the archiving of long established extra-parliamentary leftist groups, particularly *Workers' Democracy* (Εργατική Δημοκρατία) and *The Leftist Faction* (Αριστερή Πτέρυγα), also known as *Socialist Expression* (Σοσιαλιστική Έκφραση). We currently have a number of brochures, books, leaflets and newspaper issues available, although it will take a long process until we are able to locate and archive the totality of their material.
- The *Black Pen* (Μαύρη Πένα) brochures, published autonomously in Limassol as a medium for open poetic expression, have all been archived and are on the archive.
- The manifesto of *Drasy-Eylem*, the first and only bi-communal political association to have ever entered elections has now been archived. We currently seek to find the document in Turkish and English (if it existed). Sadly, their website has been down for a number of years. In similar fashion, we have also archived the manifesto of the online group *Stasis* (στάσις), which is now available on the archive.
- New items have been added for *antifa lefkoşa* (1 brochure and 1 leaflet), the *Anarchist Kernel* (Αναρχικός Πυρήνας) (a series of leaflets signed with the group's old e-mail) and the *Communist Circle* (Κομμουνιστικός Κύκλος) (1 leaflet from 1980).
- Pages have been created for *Bandiera*, *Agkarra* (Αγκάρρα), *Leftist Intervention* (Αριστερή Παρέμβαση) and *Thoupos* (Θούπος) Publications, although no content has been located and/or uploaded yet.

*The **Movement's Archive** is an attempt to make the history of the Cypriot radical movement throughout the island available, as it is recorded through its publications, with an emphasis on past decades but without ignoring recent publications.*

This attempt could be nothing less than a collective one, therefore the website supports participatory editing (it is a Wiki). We welcome any help that you could provide.

αποανάπτυξη

η μόνη βιώσιμη ανάπτυξη σε ένα κόσμο χωρίς
περιβαλλοντική δικαιοσύνη

Στον κόσμο της αρπακτικής εκμετάλλευσης και της ηγεμονίας των οικονομικών ελίτ, **η ανάπτυξη είναι συνυφασμένη με την οικειοποίηση φυσικών πόρων και με την συσσώρευση πλούτου** στα χέρια των λίγων. Στην εποχή της αδηφάγου ανάπτυξης απαιτούνε να λέμε και "ευχαριστώ" γιατί όσο περισσότερο αναπτύσσονται, τόσο περισσότερα ψίκουλα θα πέφτουν από το τραπέζι τους για εμάς.

Ωστόσο **δεν ζούμε σε λογιστικά βιβλία αλλά σε έναν πλανήτη με περιορισμένους πόρους**, οπότε η ανάπτυξη των ελίτ δεν γίνεται μόνο εις βάρος μας τώρα αλλά και εις βάρος των επόμενων γενεών. Να απαλλαγούμε από την λογική της ανάπτυξης, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας και **να ξεφύγουμε επιτέλους από την ψευδαίσθηση ότι ευημερία σημαίνει κατανάλωση**. Ας αναζητήσουμε καινούριους τρόπους ζωής και καθημερινότητας όπου η ποιότητα θα βαραίνει περισσότερο από την ποσότητα, η συνεργασία θα επιβάλλεται στον ανταγωνισμό και η κοινωνική δικαιοσύνη θα θέτει στο περιθώριο τον οικονομισμό.

Προτάσσουμε τα **κοινωνικά αγαθά** απέναντι στην λογική της ιδιοκτησίας και της αλόγιστης κατανάλωσης, διεκδικούμε την **δίκαιη κατανομή του πλούτου** απέναντι στην υπερσυσσώρευση των κερδών, **υπερασπιζόμαστε τον ελεύθερο χώρο** απέναντι στην εμπορευματοποίηση των διαπροσωπικών σχέσεων, **αναζητούμε την ποικιλομορφία** και την διαφορετικότητα απέναντι στην ισοπεδωτική κανονικοποίηση της ελεγχόμενης ομαλότητας.

Η μόνη βιώσιμη ανάπτυξη είναι
η ΑΠΟΑΝΑΠΤΥΞΗ

Συσπείρωση Ατάκτων
syspirosiatakton.org

